

1-23 სტრ., 1r

შემოკრებული ისტორია ქართლისა ირაკლი მეორისა მეფისა თჳს იწყების, თუ ვითარისა შრომითა მიღო მეფობა ქართლისა

წელსა ჩღვბ. 1722года დაჯდა ყაენად მე შაჰ-სულტან უსეინისა შაჰ-თამაზ, და ამ ჟამად იჯდა ქართლში მეფედ ვახტანგ ლეონის ძე, და კახეთში იჯდა მეფედ კონსტანტინე ირაკლის ძე რომელსა ეწოდა სახელად მამად-ყულიხან, თათრობისა გამო, გარნა ესე ორნი მეფენი იყვნენ სიყვარულსა და ერთობასა ზ~ ა ურთი ერთისადმი, ხ~ ოდეს სცნა ერთობა ამათი შაჰ-თამაზ, რ~ ლსა არა მცირედ შეუძნდა ერთობა მათი და განიზრახა მათ შორის შთაგდება, შურისა, რომლისა თჳს მოსწერა, დამოსცა მეფობაჲ ქართლისა, მამად-ყული ხანს და მომცენო, მას ვინაიდგან ხარ მახმადიანი, შენ ამისთჳს სარწმუნოდ გრაცხ და მეფეს ვახტანგს ვედარ ვენდობიო, განაძე მეფე ვახტანგ და ქართლი შენ და იჭირეო დამოსცა ამისთჳს შემწედ განჯა ყარაბალი და ერევანი, და იმის ძლით შეჰკრიბნა ამ ქუჭყნიდამ ჯარები დამოვიდა მეფე მამად-ყული-ხან მახლობელ ტფილისისა ქალაქისა სეიდაბათში, სადაცა გავიდა მეფე ვახტანგ, შება და აოტა მამად-ყული-ხან დაწარვიდა მეოტი გარნა არა ინება დაყო ვნება დრონისა. ა~ დ მასვე ჟამსა მეოტი განვიდა ჭარში და შემოიკრიბნა ჭარელნი და გაიმრავლნა ჯარები, ვ~ დ მოვიდა მეორედ სეიდაბათში დაგავიდა მეფე ვახტანგიცა შება გარნა იძლივა მეფე ვახტანგ, მათგან დარღარა მიქცა ტფილისად ა~ დ წარვიდა ზემო ქარილისა და მამად-ყული-ხან შემოვიდა ტფილისს დაჯდა მეფედ ბრძანებითა შაჰ თამაზისათა,—

წელსა. ჩღვბ 1723r. ხონთქრის სარას კარი მივიდა ყარსს და ამან შე 1-23 სტრ., 1v

შეიტყო ესე ვითარება ქართლისა, დანახა ჟამი მარჯუწ რომლისათვის მოსწერა მეფესა ვახტანგს წარმომივლინე ერთი ნათესავთა შენთაგანი, და მე ვაოტო, მამად ყულ ხან და დაგიმტკიცო. ქართლიო. დამეფემან წარუვლინა ძმა თვისი იესე წარმოემართა ყარსიდამ სარას კარი ჯარით დამოვიდა შამბიანს, და კ~ დ მიაგება მე თვისი ბაქარ და წამოემართა სარას კარი მუნითგან და დაიბანაკა ყურყუთას, ხ~ სცნა რა ესე მამად ყული ხან, რ~ ლ არა აქუს პირად პირი ძალი მისი ამისთჳს მიეგება დამიართვნა კლიტენი ციხე ქალაქისანი დაევედრა მიცემასა ქართლისასა და დამტკიცებასა. მე ფობისასა; ხ~ მან ინება და შეიპყრა თხოვისა ებრ ბაქარისათა და პატიმარ ჰყო იგი ამასვე თვესა იანვრის თვეში სარას კარი შემოვიდა ტფილისს და მისცეს მეფობა ბაქარს ძესა მეფესა ვახტანგისასა, და ვინდიდგან არა ამეფეს ნებისა ებრ თვისისა იგი მასვე წელსა განივლტო იგი ოსმალთაგან დამივიდა მამისა თანა.—

წელსა ჩღვბ 1724r. მეფე ვახტანგ და ბაქარ წარბძანდენ რუსეთად დამმა მეფისა ვახტანგისა მეფე იესე გათათრდა, და კ~ დ მისცეს ოსმალთა მეფობა ქართლისა იესეს, გარნა არცა იგი ამეფეს ნებისა ებრ თვისისა და მოკვდა მეფე იესე წელსა. ჩრლგ სსა. 1733 года

ამასვე წელსა. კახთ მეფესა მამად ყულიხანს უღალატეს და მოკლეს სამზირალში და მრავალნი თავადნი დაგლეხნი მოსწყვიდნეს ოსმალთა კახნი გარნა კახეთი ნებისა ებრ თვისისა ვერ დაიპყრეს დამოინ-

დვეს ძმა კახეთ მეფისა მამად ყული ხანისა. თეიმურაზ და მისცეს მეფობა კახეთისა ზაკვით ვინდიდგან ნებავდათ დაპყრობაკახეთისა ვა მსგავსად ქართლისა.-

1-23 სტრ., 2r

წელსა ჩლლდ 1734 годა. უსუფ ფაშა მოვიდა დიდის ჯარით ქისიყს მაღაროს და დგა მუნ რათა. ნებისა ებრ. თვისისა. და იპყრას კახეთი, ხ სცნა რა ზაკულობა მეფემან. თეიმურაზ. შემოიკრიბნა. კახნი მივიდა ღამე დათავს დაესხა და გაიმარჯვა. ოსმალთა ზა და მრავალნი მოსწყვიტნეს დაწამოვიდა უსუფ ფაშა მეოტი. და მიერთგან ვერღარა იკადრეს ოსმალთა შესლვა კახეთად, და ამასვე ჟამსა მოსული იყო. თამაზ. ხან. განჯისა. რომელსა ეწოდა შდ ნადირშა და არა ესმათ ესე ქართველთა უკუ. უდგნენ ოსმალთა ქართველ კახელნნი, და განჯას თამაზ ხანთან ჩავიდნენ, და რა იხილეს ოსმალთა უკუ დგომა ქართველთა ამისთვის გაერთეს ლეკნი და მოიყვანეს ლეკის ჯარები და აოხრებდენ ქართლსა და კახეთსა დასომხეთს საბარათიანოსა. და ესე აღაოხრეს რლ არღარა იპოებოდა. შენობა ქართლისა., და სომხით საბარათიანოსა თვინიერ ციხეთა დასიმაგრეთა კიდე, და კახეთიდანაცა გალექდნენ ქიზიყელნნი, დაგაღმა მხრელნნი დამისცეს პირი ლეკთა. გარნა და ადგრნენ მტკიცედ თავადნი და ზნაურნი და შიგნით კახნი სარწმუნოებასა ზა დაგამაგრეს. თელავი და ალავერდი და შეკრბნენ მასს შა ვიეთნიმე თავადნი და აზნაურნი შეხვეწნენ ფშავ ხევსურთა და შეაწუხეს ლეკთა. ქიზიყი, დაგაღმა მხარნი, რომლისა. გამო ვერ ღარა. შეუძლეს. მოთმენა. დაუღალატეს. მუნ. მყოფთა. ლეკთა დამრავალნი ლეკნი მოსწყვიტნეს. დამიყვანეს მეფე თეიმურაზ ფშავივად და დასვეს მეფე კახთა.

წელსა ჩლლე 1735 годა. მოვიდნენ ლეკნი დ ქიზიყი. მოარბიეს ძე მეფისა. თეიმურაზისა. ირაკლი მაშინ წლისა. იეს, ათხუთმეტსა., რომელმან შემოიყარა სოფლებიდან ჯარი მოეწია ნეიშნის მინდორში და ძ 1-23 სტრ., 2v

დაძლიერად. შემოებნენ ლეკნი გარნა თვთ ესე ყმაწვილი ძე მეფისა თეიმურაზისა ირაკლი მეორედ შიგან ჯარში შევიდა, და პდ ამან მოკლა ლეკი და მას მხილველთა კახთა ერთ პირად. მიმართეს და დამარცხეს იგი ლეკის ჯარი გაყრევინეს ტყვეები და საქონელი დამოვიდა მაღაროს გამარჯვებული. რომლისა თვს. ფდ. მხიარულ იქმნენ კახნი იხილეს. რა ესრეთი სიმხნე და ძალი. მეფის ძის მემკვიდრისა. თვსისა.—

ამასვე წელსა. 7 ჩლლე 1735 ნადირ-შამ დემურ ტაშხედ სარასკარი. და მარცხა. მისის, ით=ს თერთმეტსა. ტფილისისა მყოფთ ოსმალთ ნადირ შას წიგნი მოუვიდათ სარას კარზე გავიმარჯვე დათქვენ რასა.- იქმთო ივლისის, ლ, ოთხ შაბათს დღეს ოსმალნნი ტფილის იდამ. გავიდნენ დაოკდობრის. ვ ს ნადირ შა. ტფილის ქალაქსა შემოვიდა კე=ს ქალაქიდან გავიდა დაკახეთი მისცა მეფესა თეიმურაზს, დამეფობა ქართლისა. ძმის წულსა მეფეს თეიმურაზისასა. ალიხანს და იგი თანა წაიყვანა ხოლო. ტფილის ქალაქსა შა დასვა სხვაერთი ხანი ყიზილ ბაშისა.—

წელსა ჩლლვ ს 1736 годა ნადირ შას. სეფი ხან სარდალი წარმოეგზავნა ქართლში

ამან მოუწოდა. მეფესა თეიმურაზსა. კახეთიდამ და ქართველნიცა შეკრიბნა. ქართლში, ფხვენისის სოფელში სადაცა უღალატეს მეფესა თეიმურაზს. და დაიჭირეს ყიზილბაშთა., და ამას თანავე. დაიჭირეს გივი ამილახვარი არაგვის ერისთავი ბარძიმ. და თრ-ხანი. ლუარსაბ დაესრეთვე კახნიცა დაიჭირეს ჩოლაყა შვილი სალ თხუცესი გივი ქიზიყის მოურავი ქაიხო. სრო. და წაიყვანეს ესე ყოველნი. სპარსეთში და ისპაანს რომ მიყვანეს იქ პყრობილებისაგან განთავის უფლდა და პატივით შეიწყნარა გარნა 1-23 სტრ., 3r

ამ ჟამად ნადირმა ყანდარს წარბმანდა და მეფე თეიმურაზცა თან წაიყვანა დავინც. ქართველნი. და კახნი თან ახლდნენ ისინიცა თან იახლნნა ყანდარს, დაოდეს. მიწივნეს ყანდარად მაშინ მეფესა თეიმურაზს გამოუცხადეს. შენი შვილი. ირაკლი დაიბარე და ის რომ ჩამოვა, მაშინ თქვენ კი დაგიტხოვოთ ვნაიდგან. ხედვიდა. ქართველთა. მხნედ ამისთვის თვით ნადირ შამან. მოსწერა. წიგნი დაბარებისა. ირაკლის. დადაიბარა ქართველნი დაკახნი., ხ~ მსმენელთა ამისთა, ქართველ კახთა, ერთ პირობით არა ინებეს. წარსვლა. ირაკლისა. სპარსეთად რომლისათვის შეიყარნენ ქართველნი დაკახნი დაარ უშვებდნენ ძესა. მეფისასა. თეიმურაზისასა ირაკლის, გარნა არა მიხედა პატივსა დადიდებასა ამის სოფლისასა, ა~დ სათნო ეყო. ბრძანებასა მამისასა. და დიდად შორს დაიჭირა წაუსვლელიობა თვისი და თქვა მამა ჩემი იქ უნდა ჰყვანდეს. ჩემის იქ წასვლით გამოუშვებენ და მე ამაზედ დავბრკოლდეო. და არ წავიდეო. ეს ჩემგან არ იქნებაო.

წელსა. ჩღლზ, ირაკლი წავიდაო. თებერვალში ნადირ შასთან დაყანდაარს. ჩავიდა. ნადირშას ყანდარი მარტის თექვსმეტს აიღო. და ოდეს მივიდა ირაკლი მაშინვე წინაშე ნადირ ფაშა. წარადგინეს. და ნადირ შამ ლაპარაკი დაუწყო. ირაკლის და ჰკითხა. ბრძანების გვარად საშიშარის სახითა. არ გასათარღებო., ხ~ ვ~ა მოწამემან აღიარა მძლავრისა. წინაშე ქრისტე[ს] და მახსენა წელიწადითა. დადლითა. ყმაწვილმან. ხ~ გონიერებითა. ბრძენმან. ჩემი სიკვდილი კი შეგიძლიან, და ესკი. არ შეგიძლიან რომ მე ქ~ე მაგმობინვო. არარ მიზეზთ ჩემი თათრობა არ. იქმნებაო. შ~დ ნადირ შამ. უბრძანა ნუგეშინიან მე შენ მაგაზედ ძალას 1-23 სტრ., 3v

არ დაგატანო. მეორეს დღეს მეფე თეიმურაზ ქართველნი და კახნი მოიყვანნა ყოველნი დაითხოვა. დასაქართველოში. გამოისტუმრნა დათვით ნადირ შამ ინდოეთზედ გაილაშქრა, და ძე მეფისა. თეიმურაზისა ირაკლი თან წაიყვანა ჩავიდა ინდოეთის კელმწიფე აჰმად-შაჰ შემოება

სამასი ათასის კაცითა., გარნა ნადირ შას გაემარჯვა დამთელი ინდოეთის სახელ მწიფო. დაიპყრა იქიდამ გამობრუნდა. და სინდეთს შევიდა დასინდეთის სამეფო, დაიჭირა გარნა სინდეთში დიდი ომები გარდაიხადა. დაყოველთა. ამა ბრძოლათა. დაომებსა შ~ა გან ხლებით დასწრებულ იყო ძე მეთისა თეიმურაზისა. ირაკლი ნადირ შასთანა, რომელმაცა ფ~დ მაწიონ. თავი თვისი სიმხნითა. და სიკისკითა. და დიდადაცა შეუყვარდა. ნადირ, შას. ძე მეფისა თეიმურაზისა ირაკლი და ქედამ გამობრუნდა. დამოვიდა ყანდარს.

წელსა. ჩღლთ=ს ნადირ შაჰ ყანდარს მობრძანდა დავინადგან მად-

რიელ იყო. ნადირ შა მეფის ძის ირაკლისა. ვა აჩვენა. სიმხნე დაერთგულება ამისთვის უბრძანა. ნადირ შამ მეფეს. მეო ირაკლი შენს ქუჭყანას ეჭირები დანება მო მიცია წადი შენს ქუჭყანაში დამარადის ჩვენის წყალობისა მოიმედე იყავო მადლობა მახსენა მისისა.. კჭ-ს ყანდარიდამ წამოვიდა დასეკდებერს. იგ=ს ღამისა. ოთხი საათი იყო გასული რომ კახეთს ალავერდს მობძანდა., ამ ჟამათ ნადირ შა თურქისტანზედ წარბძანდა. ბალხი, ბუხარი, ორგანჯი სამარყანდი. დამთელი ქურტისტანის სამეფო, სრულებით დაიჭირა. და იქ რამდენიმე ხანი დაუგვიანდა იქიდამ გამობრუნდა, ნადირ შა. დადაღისტანში მოვიდა ძლიერის ჯარითა. დაშეამჭირვანა. ლეკნი დადაღისტანელნი ძლიე-1-23 სტრ., 4r

ძლიერითა ბრძოლითა, და ეგრეთვე ქართველნი სურსათისა თხოვითა. რომლისათვის განდგნენ ნადირ შასგან ვიეთნიმე ქართველნი და მიყვანეს ლეკისა. და ოსმალის ჯარები აოხრებდნენ. დატყვებდნენ ერთმანეთს ვინდიდგან ვერ ღარა. შეუძლეს სამსახური ნადირ შასა. და ტფილისის მჯდომი ნადირ შასა. ებრძოდა მარადის ქართველთა.

დაოხრებდნენ მარადის ორნივე მხარენი ქართლისა., და ესე ყი აცნობა ტფილისს მჯდომმან ხანმან ნადირ შას, ხი იგი განძვინდა საქართველოსა, ზა დაგანიგულა აყრა დამოწყვეტა. ქართლ კახეთისა. ხალხისა. ხი სცნა ესე მეფემან თეიმურაზ, წარავლინა დედოფალი თამარ ასული მეფისა ვახტანგისა. ვედრებად ნადირ შასთან რათა არა ასწყვიტოს. ქართლ კახეთისა სახლი. და დასცხრეს. მრისხანება. მისი ქრისტიანესთა ზა, ხი მოვიდა. რა დედოფალი. თამარ დაღისტანში ნადირ-შაჰსათან დაევედრა აუყრელობასა. ქართლ კახეთისა. დაესრეთ აცნობა ერთგულება ძმისა თვსისა., უცოდველობა. ქმრისა. მეთისა თეიმურაზისა. და ეგრეთვე ერთგულება ძისა თვისისა. ირაკლისა. რომლისათვის მყის თანად. მღმობიერად, მძლავრი იგი და პატივ სცა დედებრ. დაყოველი თხოვილი, აღუსრულა, დაგამოუტევა. დიდითა. ნიჭითა. დამოვიდა. კახეთს, და მოუწერა ნადირ-შამ ტფილისს მჯდომს ხანს უკუ მდგართა. ქართველთა. ზა ბრძოლა. და აოხრება მივიდა ესე ტფილისს მჯდომი ხანი. ყიზილბაშისა ჯარით და შემოადგა. აწერის ხევსა. შემუსრეს აწერის ხევი დაგამოიყვანეს. ქსნისა ერის თავის შანშეს ცოლ-შვილი დამძებისა მისის, ხი. შანშე ივლტოდა. ახალ ციხესა., გარნა სთხოვეს იგი ყიზილბაშთა დამო სცეს 1-23 სტრ., 4v

შანშე დაჭერილი. ოსმალთა. დაშეიპყრეს. ძმაცა შანშესი ესე დაწარგზავნეს ცოლშვილითა, ხორასან დადაიპყრეს ქსნის ხევი დამალული შანშესი გივმან ამილახვარმან და ამ ჟამადვე მოკლეს არაგვის ერისთავი ბეჟან ყმათა თვი სთა და გამოაძეს სახლის კაცნიცა მისნი დადაიწყო გივმან ამილახვარმან დაპყრობაცა არაგვისა საერისთოსა. მოიცა ძალი. ოსმალთაგან დაგანდგა ყიზილბაშთაგან, და ესე ყოველი ამცნო ტფილისს მჯდომ მან ხანმან ნადირ შაჰს და გამოუცხადა. ერთგულება. მეფესა თეიმურაზისა, დამისა მისისა ირაკლისა. ხი ნადირ შამ უბოძა არაგვის საერისთო მეფესა თეიმურაზსა. და მოუმცნო. ბრძოლა დაკირთება გივის ამილახვრისა, ზ. გივსა. აქვანდა. ქსნის ხევსა. გამაგრებულნი ციხენი დაჰყვანდა ბიძა შვ-

ილი. თვის. რევაზ. ეზრახნეს მეფენი ამ რევაზსა და აღუთქვეს წყალობა, უკეთუ მოსცემ ციხეთა. და მოსცა რევაზმან ციხენი ქსნის ხევსიანი და დაიპყრეს ქსანიცა მეფემან. თეიმურაზ და ირაკლიმან დამრავალი ბრძოლა. დაომეზი გარდაიხადეს და ვიეთმე ქართველთა თავადთა. მიუწოდეს მესა მეფესა თეიმურაზისასა ირაკლის დაწარვიდა ირაკლი სამასისა კახელის კაციტა დაწარიყვანა ლეკნიცა დაშემოეყარნენ რაოდენნიმე ზემო ქართლნი თავადნი ირაკლის მესა მეფისასა მივიდნენ. დადადგნენ ცხინვალს ზევიდამ აზო წმინდასა სცნა რა ესე გივმან ამილახვარმან სურამს მდგომან შემოიყარა ოსმალისა და ლეკის ჯარნი ვიდრე ხუთი ათასამენ დავიეთნიმე ქართველნიცა შეწეოდნენ გივსა ამილახვარსა მოვიდნენ ღამე დადილას ბინდისას და ესხნეს მესა მეფისასა ირაკლის ეკვეთა ირაკლი ძლიერად დაფიცხელი ომი მოუხდათ გარნა მოსცა ღთნ ძლევა ირაკლის. ძისა მეფისასა. დაგაემარჯვა. ლტოლვილნი იგი ოსმა 1-24 სტრ., 5r

ოსმალ ლეკნი წარვიდეს გივი-თურთ სურამისაკენ ხ, მეფის ძე ირაკლი წარბძანდა კახეთად. დამეფე თეიმურაზ მიბრძანდა ზემო ქართლში და ერედეს და-

დგა; ამაჟამად ძველი ყაენისა შვილი ლტოლვილი იყო ნადი შასაგან დაღისტანში იმყოფებოდა. ამას დაღისტანელთ ლეკები გამოუმძღვარეს დახო-ნთქართან გაისტუმრეს წარმოიყვანეს დაქსანზედ გივი ამილახვარი ეგულვებოდათ და იქ მივიდნენ, სცნა ესე მეფის ძემ ირაკლიმ კახეთს მყოფმა დაფიცხელად გამოუდგა მოეწია. ქსანზედ ყანჩაეთს დაიგი ყაენის შვილი დაიჭირა წაიყვანა და არიდეს თავის მამას მეფეს თეიმურაზს მიაართვა. მეფემა თეიმურაზს მაშინვე თავისი შვილი ნადირ შასთანა გაისტუმრა და იგი ყაენის შვილიც თან გატანა ამ ჟამად ნადირ შა ოსმალთ მუსულსა. ბძოდა დამიესმა რომ შირვანი უკუ დგა ყაენის შვილი მიყვანეს, დაღისტანიც. ითან ხმეს დაგაკელმწიფესო ამისთვს თავისი შვილი ნასრული. მირზა გამოსტუმრა დიდისა ჯარითა და მტკვრის პირზედ რომ მოვიდა შირვანში გასასვლელად ამ ჟამად, მეფის ძე ირაკლი მივიდა და ყაენის შვილი დაჭერილი მირთვა, რომელმანცა ფდ მადლობა უბრძანა და ესე ყოველი მისწერა მამასა თვისა ნასრული მირზამ, ვიდრე მისელადმდე ამისა ნადირ შა მუსულიდამ წამოსულ იყო-და ესე ამბავი გზაზედ მიუვიდა, რომელმაცა დიდათ და მოსწერა, წიგნი მადლობისა მეფეს თეიმურაზს დამოუბოძა ათი ათასი ოქრო და მოუმცნო., ტფილისში მჯდომს ხანს ყიდჯ ალი ხანს, მეფის თეიმურაზისათვს იხტიარობა მიმიციაო., და ყოველსა საქმეს მაგას უნდა ჰკითხვიდეო, და თვითონ ნადირ შა აქედამ გაბრუნდა და ყარსის ციხეს შემოადგა, ხ ნასრულა მირზამ მოსცა მრავალი ნიჭი მეფის მეს ირაკლის, და გამოსტუმრა დარწმუნებულისა სიტყვი-თა 1-24 სტრ., 5v

შენ წადი რადგან ახლა შენს ქუწყანას ეჭირებიო, იქ მიეშველე და იმის მაგიერს წყალობას მალე მოელოდეო.—

წელსა. ჩლმდ-ს წარმოავლინა ხონთქარმან უსუფ ფაშა სპითა დიდითა და წარმოატანა ხაზინა, რათა წარგზავნოს იგი დაღისტანსა შა და-მით გამოიყვანოს დაღისტანის ჯარი მათ მოეხმაროს ამილახვა-

რი გივი დაუსუფ. ფაშა რუისს დადგენენ, ხ~ ესე ცნა რა ტფილისს მჯდომმან ხანმან ალი ხან, ამან აცნობა. მეფესა, თეიმურაზს და- წარმოვიდა სწრაფად კახეთის ჯარით, დამოვიდა ალი ხანისა თ~ა და- ხანმანც, შემოიყარნა ქართველნი მივიდნენ დადადგენენ გორს, მო- ვიდნენ ოსმალნი თედო. წმინდას დაგავიდნენ გორიდამ საომრად ყიზილბაშ ქართველნი ეკვეთნენ ძლიერად, გარნა იძლივნენ ოს- მალთაგან ყიზილ ბაშ ქართველნი გამოაქცივეს დამოჰყვნენ გორს გალავნის კარებადმდე. გაბრუნდნენ ოსმალნი დადადგენენ რუისავე მაშინ მიყვანეს დალისტნის ბელადი მალაჩი დამიაბარეს დალისტანში გა- საგზავნი ხაზინა და ესე, მალაჩი იყო. ამ ჟამად დალისტნის პლ~ი რჩეული ბელადი და ყ~ნი დალისტნელნი მორჩილ იყვნენ მისი ესე წარუძღვანეს ორი ათასი ლეკით, დაწარატანეს ორი ათასი ოსმალნი დაგაისტუმრეს დალისტანში, ესე მიუწერა ხანმან ირაკლის ძესა მეფისასა დაცნობა ყ~ი ყოფილი წარმოემართა ირაკლი მსწრაფლად დაშე- მოიკრიბნა რაოდენნიმე სპანი კახეთიდამ და ორასნი ყიზილ ბაშნიცა მო- ერთვნენ ტფილისიდამ და ამა შეკრებულთა ჯართაგან შეუკრა არაგვის პირი დამოვიდნენ რა დილას ოსმალ ლეკნი დადაიწყეს გამოსვლად არაგვისა მაშინ ეკვეთა. ირაკლი ძე მეთისა და იქმნა ბრძოლა ძლიერი დაშეკრეს სამგორი ლეკთა დასავალით არაგვის პირთა და იწყეს.

1-24 სტრ., 6r

მუნიდგან ძლიერად თოფთა. ცემადი დადარჩა ძე მეფისა ირაკლი არაგვისა გამოღმა, აღმოსავლეთით კერძო., რ~ლ არაგვის მდინარე მაშინ განდიდებულ იყო დაუფონოდ არ გაისვლებოდა და გან გრძელდა თოფთა ცემა, ამიერ დაიმიერ, მაშინ შეუხდა ძე მეფისა ირაკლი არაგვს და პ~დ ყოველთასა თვით განვლო. იგი ფონი ხ~. მხილველთა სპათა არა ქრიდეს მას საში- ნელსა წყალსა. და განჰყვნენ ყოველნი სპანი თვისნი დაიქმნა ბრძო- ლა ძლიერი ვინდიდგან ოსმალ. ლეკნი უმეტესობდნენ დაგანძნელე- ბულსა ომსა. შ~ა პ~ლ მიუხდა. თვით ირაკლი მეფისა ძე დადალისტ- ნის. პლ~ი ბელადი მალაჩი თვით ამან მოიკლა იგი და სიკვდილისა მი- სისათვის იძლივნენ ოსმალ ლეკნი დამიჰყვნენ ესენიცა, ვიდრე ქსანს გაღმა ოკბადმდე დამრავალი მოკლეს და დაიჭირეს, დამივიდნენ ესე ლეკნი დაოსმალნი დამარცხებულნი რუისს უსუფ ფაშასთანა გარნა ფ~დ შეშინებისა გამო. მასვე ღამესა, აიყარა უსუფ ფაშასთანა ვ~ა მეოტი დამეფე თეიმურაზ. დაყიზილ ბაშნი გამოუდგნენ ოსმალთა გარნა ვერლარას ეწივნენ; ა~დ ესე ყ~ი ყოფილი და ქმნილი ირაკლისა= გან ხანმან. მიუწერა. ნადირ შას. დამან დაუმალა დამხიარულ იქ- მნა და წარმოუვლინა ცხენი ოქროს აღკაზმულეებითა, დაჯრმალი მძი- მეთ მოჭედილი, დამოუბოძა ქართლის მეფობა მეფესა თეიმურაზს და კახეთის მეფობა ირაკლის ძესა. მეფის თეიმურაზისასა. წელსა. 1744, **ამასვე** წელსა. ჩღმდ.=ს ნადირ-შაჰ ყარსიდამ გამობრუნდა სცნა მეფე თეიმურაზმა, და წინ. მიეგება. აზოც. რომელ არს ყაი ყული იქიდამ მობრძანდა ბორჩალოს დებედის პირზედ გოგთაფას დადადგა მუნ რამდენსამე დღესა იქ იდგა, ხ~ აქა მობძანდა, დედოფალიცა თამარ დაკახეთით ირაკლი, რომელთაცა დიდათ პატივსცა დაუმეტესი-

1-24 სტრ., 6v

პატივით მილო. და ამჟამად ევედრნენ მეფე თეიმურაზ ირაკლი დადედოფალი, თამარ დასთხოეს. [ქრთვოს.] ერის თავი შანშე ძმის წულნნი და სახლეულნნი მისნი დამიანიჭა ვა მიუწერა წიგნი ხორასას ხანთან. განთავისუფლებისათვისა. დაგამოტევებისა, ნადირ შაცა გაბრუნდა. ყაზახზედ ჩაირა მულამს ჩაბრძანდა იქრამდე-ნსამე ხანს დადგა დამოუვიდა . შანშეცა. ხორასნიდამ. სახლეულით. თვისით დამეფემან თეიმურაზ დამეფემან ირაკლიმ. ოსმალთაგან წართმეულნი. მამულნი თვისნი და ერის თაობა. ქსნისა. მიუბოძეს შანშეს.—

წელსა. ჩღმე=ს გივმან, ამილახვარმან სურამის ციხე გამაგრა ძალითა ოსმალთათა. და შევიდა. მიერ დადადგა მუნ მივიდა, მეფე თეიმურაზ, დამეფე ირაკლი, ბრძანებითა. ნადირ შაისათა. და ერთი ყიზილ ბაშის ხანიცა. ჯარით. რლსა. შემოადგნენ. რამდენსამე თვეს უკან გამოიყვანეს ციხიდან დაჭერილი ნადირ შასთან გაგზავნეს.

წელსა. ჩღმზ ნადირ. შა განრისხდა. ყოველსა. სამფლობელოსა. თვისაზ დასაქართველოსაცა არბაზი. შემოაწერა ვა სხვა ქვეყნებსა. და მასვე წელსა მოკლეს ნადირ შაჰ ყიზილბაშთა. დამძის წული. მისი ნდილ შაჰ გააკვლწიფეს და ამან დაიბარა მეფე თეიმურაზ და მეფემან. თეიმურაზ ქართლი მიაბარა მესა თვისა. ირაკლის., გარნა და ჰვედრა. საქმისა. კითხვა იესე მეფისა ძის. აბდულა. ბეგისაცა. ად ამან აბდულა ბეგმან გარდაიბირნა რაოდენნი სომხით საბარათიანოდამ დასხვანიცა და უკუდგა ირაკლი მეფესა მიყვანა ესე ყიზილ ბაშის ხანი სააბ იხტირი ჯარით ამას მოჰყვნენ განჯა ყარაბაღის ხანები დადაღისტნის ხანი აზატ ხან დასაქართველოს ელენი შამშადინ ყაზახი ბორჩაღუ დემურ ჩა სალუ ბაიდარი დასხვა ყოველნი ხურდა ოიმაღები დამო ვი 1-24 სტრ., 7r

დნენ. ტფილისის სიახლოვესა ქალაქს მხილველი ამისი მეფე ირაკლი. გავიდა ურიდად მცირისა. ჯარითა. ეკვეთა. ძლიერად მოსცა ძლევა ითნ მეფესა. ირაკლის დაგაემარჯვა, დაწავიდა. აბდულა ბეგ. მეოტი დაშევიდა ციხესა. სამშვილდისასა და გამაგრა იგი,

წელსა. ჩღმწ. კდ გარდაიბირნა. ქალაქის. ციხის მცველნი აბდულა მეციხოვნენი აბდულა ბეგმან დაუკუ დგნენ. ირაკლი მეფესა დაუცნობელად საქმისა დაიწყეს ციხიდან თოფთა დაზარბაზანთა სროლა ტფილისისა ქალაქსა შა, ხ შემოადგა. მეფე ირაკლი ქართლის და კახეთის ჯარებითა, დაუმეტეს ტფილისისის მოქალაქენი ბრძოდნენ ციხესა დამტკიცედ ჰსდგეს ერთ გულობასა შა მეფესა. ირაკლისასა. დაბდულა ბეგმაცა შემაშველა ციხეში ხუთი ათასი ლეკი დაიყო დღე ყოველბძოლა ამ ჟამად მოვიდა დაღისტნის ბელადი ყოჯას, დიდის ჯარითა და ავ ქალეები დარბია. ტყვე დასაქონელი წაილო. რა ესე სცნა მეფემან ირაკლიმ რაც ჯარები ჰყვანდა. ტფილისის ციხ ეს საბრძოლველად დაუტევა დათვითონ ორასის კაცითა სატიოზედ მტკვარში განსცურდა დაყოჯახ ბელადს გამოუდგა დამდეგრულად ქზიყის ჯარიც შემოიყარა ნაპირის სოფლებიდან გარდასწრო ქზიყის ბოლოს შება შირაქში ყოჯახს და ფიცხელი ომი მოუხდათ, მოსცა იმერთმან ძლევა მეფესა. ირაკლის დაგაემარჯვა, მრავალი ლეკი მოკლეს ტყვე ყველა საქონელი სულ დაყრევინეს გამობრუნდა მეფე ირაკლი, დაი-

ქვე შირაქის თავში დედოფლის წყაროზედ მობრძანდა დაიქიდგან და-
ესე ყოჯახ გარდაჩომილის ჯარით წავიდა, და მათ სხვა დალისტნის
ჯარი შემქ[ქ]უყარათ ახალი მომავალი ამა დამარცხებულთა. ყოველი.
თავისი თვისი გარდასავალი უამბებს დამ ახალმან ჯარმან უთრა
1-24 სტრ., 7v

ბელადასა. თუ იმ თქვენს ნაშოვარს საქონელსა. დატყვებში. წილს დაგვ
იდებთ დღეს ისინი ვერსად გაგვისწრობენ, ჩვენცა გიშველით მოგეწევით
და ისევ გავაყრევინებთო., რა ესე ყოჯახს უთხრეს ეს ფ~დ გამხიარულდა
კ~დ შეითქვენეს წამოვიდნენ იმ ღამეს იარეს და მეორექს დილაქს რომ
გათენდა დედოფლის წყაროზედ მოვიდნენ და მეფე ირაკლის თავს დაესხნენ
გარნა ძლიერი იგი და მხნე მეფე უწინარეს ყ~თა შეჯდა ცხე-
ნზედ დათვით ესროლა. თოფი და ყველაზედ უწინ მოკლა ლეკი დაუბრ-
ძანა ჯართა მხნედ შეტევა, ვ~ა უმეტეს პირველისა და მარცხეს იგი
ლეკთა. ჯარნი და მრავალნი მოსწყვიტნეს წარმობრძანდა იქილამ
ტფილისს ციხე აილო. და თავისი მეციხოანები დაყენა წარბმა-
ნდა და სამშვილდის ციხე აილო.დამობრძანდა გამარჯვებული ტფილისად.-

წელსა. ჩღმთ=ს მეფე თეიმურაზ ერანიდამ მობრძანდა ერანში
იბრეიმ-შაჰ მოკლეს ს~დ ერანი აირია, დაერთმანერთს რბევა დატყ-
ვევნა ოხრება დაუწყეს, ამ ჟამად მამად ხანი ვინმე აღირ ბეჟანის მხა-
რეს გაძალიანებული მრავალსა ქჷწყანასა აოხრებდა, რომლისათვის
მოსწერეს ერევნელებმან მეფესა თეიმურაზს ირაკლის ერანში მეპატრონე
აღარ არის და ეს მამად ხანმა ქვეყანას აოხრებსო, მოგვეშველენით
ამას მოგვარჩინეთ დათქვენ გემსახურებითო ამაზედ მეფე თეიმურაზ და-
მეფე ირაკლი ორნივე ჯარებით წავიდნენ ერევნის მისაშველებლად ხ~
მეფე ირაკლი წინ წავიდა ხუთი ათასის კაცითა და ესე რომ მამად ხა-
ნმა შეიტყო თავისის სრულის ჯარით წინ მოეგება დამეფეს ირაკლის
შემოება მოსცა ღმერთმან ძლევა დაგამარჯვებისა მეფის ირაკლის
გაექცა მამად ხანი დაყარაბაღში წავიდა ხორ გვირაბის ციხე გამა-
გრებული ჰქონდა მამად ხანს დათავისი ცოლ შვილი იმაში ჰყვანდა
1-24 სტრ., 8r

ყვანდა. მივიდა მეფე ირაკლი შემადგა იგი ციხე აილო და მამად ხა-
ნის ცოლ შვილიც გამოიყვანა დარდიცა აქუნდა სიმდიდრე ხაზინისა
ყოველივე მეფეს ირაკლის დარჩა დაწამოილო მობრძანდა ერევანს და-
მოვიდნენ ერევნელები მეფეს თეიმურაზთან და მეფე ირაკლისთან და-
თვით ერევნის ხანიც მოვიდა მოსცეს თავი მოსამსახურედ და დაიდვეს
ხარჯი დადასვეს თავისი კაცი ერევანში დაგამობრუნდნენ მეფენი, ხ~
სანამდის აქედამ მეფენი გამობრუნდნენ ყარაბაღის ხანი ანჯი ჩალაბი
შეკრბენ განჯა ყარაბაღისა და შაქი შირვანისა ჯარებითა დამოვიდნენ
ყაზახში აღსტაფაზედ და ამ ჟამადვე მეფენიცა ერევნიდამ ყაზახში გამო-
ბრუნდნენ, გარნა ამ შეკრებულმან ხანებმან ომი ვეღარ გაუბედეს-
მირიდეს და სიმაგრეში დადგნენ და დაუწყეს მეფეს თეიმურაზს და მე-
ფეს ირაკლის ლაპარაკი მშვიდობისა და ზავ-ყვეს ურთი ერთისადმი
დაგამობრუნდნენ ხოლო მეფენი მობრძანდნენ ტფილისს გამარჯვებუ-
ლნი დამიერ დღიდგან იყო ერევანი მოხარკეობისა ქვეშე მეფეთა
ვიდრე მოსვლადმდე საქართველოსა შ~ა ყაჯარი მამად ხანისა გარნა ვე-

რცა მან მოშალა ს~დ ერევნის სამსახური საქართველოსადმი.—

წელსა. ჩლნ. მოვიდა ყარაბაღის ხანი ფანა, განჯას შემოადგა მოსწერა წიგნი განჯის ხანმა და განჯელებმან დაითხოვეს .შეწევნა მეფისა თეიმურაზისაგან დამეფისა ირაკლისაგან. ამისთვის შემოკრიბნეს ჯარები მეფემან და წარიმართნეს. ესე რომ ყაზარში ჩაბრძანდნენ ფანა ხანმა. რომ ამათი მიმავალობა შეიტყო. განჯას შემოეცალა დათავისავე ქვეყანაში ყარაბაღში წავიდა, გარნა ჯარები გაიმრავლა, ესე მეფენი რომ განჯას ჩაბრძანდნენ შავერდი ხან თავისი ჯარებით მეფეს შემოეყარა დაწავიდნენ ყარაბაღში და ფანა ხანიცა დიდის ჯარ 1-24 სტრ., 8v

ჯარებითლა წინ მოგება. საბრძოლველად და ერთმანეთზედ მოშორებით დადგნენ ხოლო მეფე ირაკლი ორასის კაცით ჯარების დასახედავით წავიდა. იმათაც. შეიტყეს. დამთლათ. ერთიანათ ჯარებმა შემოუტივეს მეფემან ირაკლი. ამა ამბისა. საცნობელად ერთი კაცი გაგზავნა მეფე, თეიმურაზთან დაესამბავი აცნობა დათვით მეფე ირაკლი ამცოტას ჯარით საბრძოლველად დაუდგა ვ~ა მოპირდა. პირე ესრეთ გამბედავი არ არიდებდა ომსა დაშექმნა ომი და განგრძელდა ბრძოლა. მეფე თეიმურაზცა ჯარებით მიეშველა გარნა უწინარესვე გაემარჯვა სანამ მეფე თეიმურაზ მიბრძანდებოდა მომცა ძლევა ლ~თნ მეფეს ირაკლის დადამარცხნა იგი მძლავრი ჯარი დაგაიქცა და ამ გაქცეულთა. ჯართა. მოსწყდნენ მდევრულად მეფის თეიმურაზის ჯარნიცა დამრავალნი მოკლნეს და დაიჭირეს მეორეს დღეს ორნი მეფენი; ყარაბაღისა. მოსარბევად გაემზადნენ წარბძანდნენ ღარეხს გამოდმა მთელი ყარაბაღის მამული დარბიეს დამრავალი იშოვეს დადაჰყვეს მუნ თვე ორი დამოინდვეს მთელნი ყარაბაღელნი დადასდეს ხარკი განჯა ყარაბაღსა. დამოსცეს ამის პირობა სადაც ჯარი გინდოდესთ ჯარიც მოგცეთო. წარმობძანდნენ დამოვიდნენ ტფილისს გამარჯვებულნი. —

ხოლო. ამასვე წელსა შეკრბენ დაღისტნელნი მივიდნენ მოპარვის გვართ ვ~ა არს ჩვეულება მათი მარადის დარბიეს ელები დამრავალი იშოვეს ტყვე დასაქონელი სცნეს რა ესე მეფეთა გამოუდგნენ მიეწივნეს ნ დამყის სადაცა ერთვის იორის მდინარე ალაზანსა ამა ალაზნის პირზედ შეიბნენ მოსცა ძლევა ღემრთმან მეფეთა. დაგაემარჯვათ დამრავალი ლეკი მოკლეს დაუმრავლესნი ალაზნისაგან მოიშთვნენ ლეკნი გარდაჩენილნი, რომელნიცა გაღმა. გავიდნენ არცა იგინი განთავისუფლდნენ 1-25 სტრ., 9r

გაჰყვენენ გაღმა დაშეშინებულთა მათ გარდანაჩომთა. ლეკთა. მიმართეს ერთსა დამომწვარს ფლატიანს გორებსა სიმაგრის იმედულთა. შევიდნენ ამ გორებში მოსქდა ესე ფლატიანი დამწვარი გორა დაესე დაინთქნენ ეს გარდაჩომილნიცა. ლეკის ჯარნი რომ მეანბეც აღარ წასულა, წარმოვიდნენ მეფენი გამარჯვებულნი დამოვიდნენ ტფილისს დამიერიდგან ვერღარა აკადრეს ჯარად გამოსვლა ლეკთა, გარნა ქურდულად არ დასცხრებოდნენ ავაზაკობასა. —

წელსა. ჩლნბ. ქვ~ს. ჴლთ=ს წარბძანდნენ ორნი მეფენი ჭარისა. დაშაქი შირვანისა დასაპყრობლად ჯარები, შემოიყარნეს იორზედ წავიდნენ იქ მოერთვნენ განჯა ყარაბაღის ხანები ჯარებითა და წარვ-

იდნენ ჭარი დაგდეს დაჭარს ქვევით აგრისზედ გავიდნენ მოვიდა-
ნუხის ხანი აჯი ჩალაბი შემეყარნა ჭარელნი დაუდგნენ პირდა პირ
ეზრახა აჯი ჩალაბი იდუმალ მეფეთა თანა მყოფთა განჯისა დასხვ-
ათა ხანებთა დაგადაიბირნა ესე ხანები მეორესა დღესა შემოება აჯი
ჩალაბ მეფეთაცა. დასტები დადაწყეს დამიმართეს ძლიერად და ორი
დასამი დასტა დამარცხეს აჯი ჩალაბის ქართველთა. დაკახთა და-
ორი ძლიერი სანგარიც დაგდებინეს, მაშინ აჯი ჩალაბი მოუხდა
ყოზილ ბაშთა ხანების დასტასა დაგანზრახვითა ურთი სათა. უწინარეს
მისვლისა გამოიქცნენ ესე ხანები თავიანთ პირობისამებრ და წარვი-
დნენ თავის მხარესა მშვიდობიანად. რა. ესენი გაქცეულნი ნახეს
საქართველოს ჯარმა. ესენიცა აირივნენ დაიორგულომან ჯარმან ვე-
რღარა შეიძლეს დადგრომა დაგამოიქცნენ მეფენი სიმხნითა თვის-
ითა მრავალს ეცადნენ გარნა ვერ ღარა შეიმაგრნეს ჯარნი დამი-
ზეხითა ამით მრავალნი მოსწყდნენ ქართველთ კახნი დაუმრავლესნი
ალაზანთა შა მოსწყდნენ დამოვიდნენ ორნივე მეფენი ტფილისის დამარც-
1-25 სტრ., 9v

დამარცხებულნი ხოლო ესე იქმნა თვესა თებერვალსა და მასვე წე-
ლსა., [აზნვრახ] ივნისის თვეში ძალითა. აზატ ხანისათა მოვიდა ერე-
ვანს დადაუწყო ბრძოლა რბევა. დაოხრება ვნიდგან აზატ ხანს ეპყრა
მიდია რომელ არს ადირ ბეჟანი დაეწოდებოდაცა მპყრობელად სპარ-
სეთისად, ხ~ ამისთვის მოსწერეს მეფესა ირაკლის ერევნელთა ვინდ-
იდგან გაძლევთ ხარკსა დავართ მორჩილების ქვეშე თქვენსა გაქ-
ვსთ ვალი დათანა მდებობა რათა გაგვათავისუფლო ესე ვითარისა
მძლავრისა ჳელისაგან დასთხოვეს მიშველება ერევნისა, შემოჰყარა
ჯარები ივნისის თვეში დამიეშველა ერევანს გარნა ოდეს სცნა მუსა
ხანმა რომელიცა იდგა ერევნის ციხესა მისვლა ირაკლი მეფისა მასვე-
წამსა შემოეცალა მუსა-ხან ციხესა დამირიდა ხ~ მეფე ირაკლი მივიდა
ერევანს დადიდად შეჭირვებულნი. უსაზრდელობითა. ერევნელნი აღ-
ავსო საზრდელითა. მიუტანა მრავალი საზრდო თვითონ გამობრუნდა
და ქანა ქისსა და ყარაბაღზედ კარგს ავაშ დადგა მახლობლად ერევნისა,
რომელიცა შორავს ერევანს ვიდრე თორმეტ ვერსამდე, ვ~ ა ალაჯი ერთი-
თუმცა ესე მუსა ხან ერევანს შემოეცალა გარნა დაუყოვნებლივ მისწერა
წიგნი აზატ-ხანს და ცნობა მყოფსა მიდისა შა მისვლა ერევანს ირაკლი-
მეფისა დაყოველი ქმნილი მეფისა ირაკლისაგან, ხ~ რა სცნა ესე განძვი-
ნებულმან აზატ-ხან შემოიკრიბნა ჯარნი ყიზილბაშისა და ავღნისა ვი-
დრე ორმოცი ათასამდენ ესრეთ, რომელ. თორმეტი ათასი მხოლოდ შუბიანი
კაცი ჰყვანდა. თოფიანის ჯარს გარდაისათ და ჰქონდა თორმეტი ზარბა-
ზანი დაორასი ზაბურაკი რომელიცა უგრძნეულად მოვიდა დაგარნიჩა-
ზედ ჩამოხდა, რ~ ლ ესე გარნიჩაი შორავს ქანა ქირს ოცითა ვერსითა
საღამოზედ კაცი მოუვიდა მეფეს ირაკლის აზატ ხან დიდის ჯარით მო-
ვიდა დაგარნიჩაზედ ჩამოხდაო. მოუწოდა მეფემან ირაკლიმ ქართველთა
1-24 სტრ., 10r

დაკახეთი და რჩევა შეიქმნა ათ ქართველთა, დაკახთ გამობრუნება იმ-
ჯობინეს უფროსი ერთა გარნა მეფემან ირაკლი არა ინება გამობრუნება
და ბრძანა იცოდეთ მე აზატ ხანის შეუბმელი არ დავდგებო ამადამ

რომ გავიქცეთ ხვალ გზაზედ მოგვეწევინ დაუნამუსოდ სიკვდილის ნამუსიანად სიკვდილი სჯობია ეს ყოველმა ვიცით რომ სიკვდილის შვილნი ვართ და ჩვენ გვარს დასახელსა ორის დღის სიცოცხლისათვის ნუ მოვაყივნებთო. დამაზედ რაოდენიმე თავადნი პირველნი დაჩინებულნი გვამნი ეთან ხმონენ მეფესა. ირაკლის დადამტკიცეს პირ და პირ ომი მძლავრისა რომლისათვის აღრიცხა მეფემ მხედრობა თვისი რომელიცა იყო რიცხვით სამი ათასი და ამ რიცხვსა შა იყო თათარი ხუთასი და ავადმყოფი ხუთასი. ხოლო ესე ხუთასნი ავად მყოფნი და ბარგის კაცნი დაშთნენ ლაგირთა შა და წარვიდა ორი ათასის კაციტა. აზატ ხანის შესაბმელად დაცოტა რომ წარვლეს იქიდამაც გამოჩნდა აზატხანის ჯარები და დასტები, მაშინ გარდახდა მეფე ირაკლი დადაემხო მიწასა დაღმერთს შევედრა აღსდგა გამობრუნდა დაუთხრა მხედრობათა ჩემნო მძანო დაშვილნო თქვენ ჩემის განძლიერებ ისათვის და ჩემის გულისათვის იხოცებით, და ღმერთერთან თქვენი დიდი მოვალე ვარო. დადღეს მე რაც გითხრათ ის დამიჯერეთო დასისხლსა თქვენსა მე ვინდობო მაშინ ყოველთა მხედრობათა ერთობინ ნება სცეს დამოახსენეს მეფეო თქვენსა. ვემორჩილებით დაყოვლისავე ბრძანებასა თქვენსა აღვასრულებთო რადგან ესოდენი ერთ გულება დასიმხნე ერთგულად მხედრობათა თვისთა იხილა მაშინ უბრძანა სანამდინ მე ცხენზედ არ შევჯდე თქვენ ნურავინ ცხენზედ ნუ შეჯდებითო დასანამ ჩემი თოფი არ გავარდეს მანამდინ თოფს ნურავინ ესვრითო მაშინ ქართველთა და კახთა ერთობით 1-25 სტრ., 10v

აღუთქვეს ბრძანებულისა მის აღსრულება ხოლო ხუთასნი იგი თანა მყოფნი თათარნი ირაკლი მეფისანი შესხდნენ ცხენსა დაგანემორნენ ქართველთა ჯარსა დაგავიდნენ ცალ მხარსა დაგაკეთდნენ ერთ დასტად დადადგრა ერთი ერევნელი თათარი აირუმლუს სულტანი მეფისა ირაკლისა თანა სახელით ალა ვერდა დამხილველმან მეფემან თვისისაჯარისა სიმცირისამან ფდ მხურვალედ თაყვანისცა ჯვარსა ქრისტესა ცრემლითა დაყოველნი სპანი თვისნი ათაყვანა ჯვარსა და მაშინ მოვიდა თათარიცა იგი ალავერდი სულტანი და ჰრქვა ჯვარსა ქრისტესა მეტყველმან ესრეთ უკეთუ შეძლება რამ არის დღეს გამოჩნდებაო დადადგრა მეფის ირაკლისა თანა მაშინ წარუძღვა მეფე ირაკლი ათას ხუთას კაცსა დაქვეითებულსა; წყნარად დასადაც უფრო დიდი დასტა იყო აზატ ხანისა იმას მიმართ მოვიდა განრისხებული აზატ ხანი და თავისი ჯარები გარს შემოახვია დაოთხსავე კუხეს ესე ოდენ ახლოს მოიწინენ რომ შუბი აღარ გაიმართებოდა დალამობდნენ იგინი ცოცხლივ შეპყრობასა ქართველთასა მაშინ მოახსენა ერთმა ხანმან ვინმე აზატ ხანს დასტური მიბოძეთრათა წარვიდე დამფე ირაკლი ცოცხილ შეპყრობილი მოგართაოო მე მანცა სცა და დიდად სისწრაფით ცხენ მაღლობით მოვიდა რომელსაც საბრძოლველად აქვნდა შუბი ჯელთა და ჯმა ჰყო ამყმან ჰანი ირაკლი ხანო. რომელ არს ქართულად სად არის ირაკლი მეფეო. მაშინ გაუხტა მეფე ირაკლი მკვირცხლად დაშეძახა მე ვარ ირაკლი მეფეო. დაშეძახებისა თანავე მისცა თოფსა ცეცხლი დაგავარდა თოფი მეფისა დამოხვდა მას ხანს გულსა და გარდა მოვარადა ცხენით დადაეცა წინაშე მეფისა ირაკლისა დაოდეს

იხილეს ესე ვითარი სიმხნე ქართველთა დაკახთა მეფისა ირაკლისა-
გან განძლიერდნენ ესენიცა დაერთობით მისცეს ცეცხლი.

1-25 სტრ., 11r

ცეცხლ თოფთა თვითს ყ^ათა დარაც მახლობელად მოსულნი ყიზილ
ბაშნი დავღანნი იყვნენ ერთი ანად ჩამოცვივდნენ დადაეცნენ მო
ნათა ზ^ა მაშინ აღჯდა ირაკლი ცხენსა თვისა დალუზახნა სპათაცა თვი-
სთა აღმჯედრდა და აღმჯედრდნენ სპანი დაიკრეს ჯმართა ჯელი და-
ერთობით შეუტიეს დამყისათანა მისვლასავე აოტეს ყიზილბაშ [...]
ავღანი და მას დღესა თანა ჰყვებოდა ყოფილმან აირუმლუს სულთა-
ნმა ალავერდიმ, რომელმანცა ითხოვა სასწაული ჯვარისაგან, და იყო
მხნეცა და წარვიდა სირცხვილეულად მეოტი აზატ ხან დაგამარჯვებასა
ამას შ^ა დარჩა მეფესა ირაკლის თორმეტი ზარბაზანი ორასი ზაბურა-
კი თვისის ასის აქლემითა, დროშა მრავალი და ორი ათას ხუთასი
კარავი, ხოლო ტყვისა დასაქონლის რიცხვი არეგებოდა, და იგი ალა-
ვერდი სულტანი დიდათ განკვირვებული იტყოდა წინაშე ჯვარისა ესე
საქმე კაცობრივის ძალისაგან შეუძლებელი იყო მაგრამ ამ ჯვა-
რის ძალმან. ჰყოლო ესრეთ თქვა, ხაჩ სანა ყურბან ოლიმ-
რომელ არს, ჯვარო შენთვის მსხვერპლად შევიწირვითო, თუმცა ესო-
დენ ირწმუნა დასთქვა გარნა არა ნათელს ილო წამოვიდნენ
მეფენი დამოვიდნენ ტფილისს გამარჯვებულნი, ხ^ა ესე ძლე-
ვა იქმნა ივლისსში. —

წელსა. ჩღნგ^ა ს ქ^ა კს ჴმა. თვესა იანვრისა მოსწერეს წიგნები, განჯის
ხანმა, შუშის ხანმა და ყარაბაღის ხანმა მიიწვივეს დალუთქვეს მეფესა
თეიმურაზსა დამეფესა ირაკლის რ^ა ინებონ მეფეთა მისვლა ნუხის
ხანს აჯი ჩალაბზედა. და ესენიცა. იახლნენ შემწედ. თვისთა, ჯარებითა, ამ-
ისთვის- ინებეს, მეფეთაცა. წარბმანება, და ჯარები შემოიყარეს წარბმა-
ნდნენ მეფენი დაგანჯას ჩაბრძანდნენ იქ ზემო ხსენებულნი ხანები.
შემოეყარნენ წარბმანდნენ. მეფენი. დაგანჯას ჩაბრძანდნენ იქ ზემო ხსენებულნი
1-25 სტრ., 11v

ხანები შემოეყარნენ თვისითა. ჯარებითა. დაშემოჰფიცეს ერთგულობასა
ზ^ა გარნა არა დადგრენ ფიცსა. ზ^ა და სძლივა ჩვეულებამა სიმუხთ
ლისამან ვ^ა ქმნეს ჰარისა ომსა ზ^ა ეგრეთცა აქედამ იდუმალ და-
უწყეს წიგნების წერა ნუხის-ხანს აჯი ჩალაბს დადაიბარეს შენ.
გამოდი შენის ჯარებითაო როდესაც შენ გამოხვალ. ჩვენ შიგ ვულალატებთო
ეს ამბავი მეფემან შეიტყვეს დაიმათი მიწერილი წიგნები ჯელთ ჩაიყა-
რეს და ვინდიდგან ერწმუნებოდნენ მეფენი მათგან ამ გვარსა დრკუობასა ვ^ა
არა აქვნდათ ჰეშმარიტებითი ერთ გულეზი ამის თვის განიზრახეს მი-
გება მაგიერისა დაზემო ხსენებული იგი ხანები ერთობით დაიჭირნეს, და მ.
ხანების დაჭერაზედ ამათი ჯარებიც აირია დათვით მეფეთაცა თვისნი
ჯარები დაუწყობელნი ჰყვანდნენ ამა შემთხვევასა უკუწ, ნუხის ხანი აჯი
ჩალაბი შირვანის დადალისტნის ჯარებით დაესრეთ არეულთა ჯართა
შემოება იქმნა უბედურება დამარცხდნენ მეფენი დამრავალნი მოისრნეს
ქართველთ კახნი ბრძოლასა შ^ა და უმრავლესი შამშადინელთა გასწყვი-
ტეს გზაზედ, ხოლო მეფენი მივიდნენ ტფილისს ლტოლვილნი თვესა მა-
რტსა. -

ამასვე წელსა. მაისის თვეში შემოიყარა ჯარები აჯი ჩალაბის შვილმან ალა ქიშიმ გამოვიდა გაქნჯას შაქი შირვანის ჯარით და ქ შემოეყარნენ ყარაბაღის ხანი ჯარით დაგანჯის-ხანი ჯარით მოვიდნენ დაყაზახ ბორჩალო აპყარეს დათვითონ ზაიდარში დადგნენ უშიშრად, ჩადგან ქართველ კახნი ახალი დამარცხებულნი იყვნენ და დასუსტებულნი მეფე ირაკლი წაბრძანდა არაგვის ხეობაში იქილამ ჩერქეზნი და ოსნი ჯარად გამოიყვანა, ესე მთის კაცნიც წამოიყვანნა დასანამდინ მეფე ირაკლი იქილამ გამობრუნდებოდა მანამდინ დალისტნის ბელადმა ზუბეიდალამ დალისტნის ბელადები დადალისტნის ჯარები შემოი 1-25 სტრ., 12r

ყარა. მოვიდა ზემო ქართლში დასაქართველოს რბევა დაუწყო და ვანის გალავანს შემოადგა და აილო შიგ მყოფნი მრავალნი სულნნი დატყვევნა იქილამ წავიდა თიღვას შემოადგა დამ ჟამზედა მეფე ირაკლიც ხეობილამ გამობრძანდა ჩერქეზის ჯარით და ეს ამბავი დუშეთს შეიტყო. ამ ჩერქეზის ჯარს წაუძღვნა ჯიმშერ ერის თავი დაგივი ამილ ახვარი და იმ ლეკის ჯარზედ გაისტუმრა. თიღვას მისაშველებელად დავით მეფე ირაკლი კახეთს წარბძანდა ჯარების გამოსაყვანად ლეკთა. თიღვა ვეღარ აიღეს გამობრუნდნენ პატარა ლიახვს გამოლმა კახის სოფელთან რომ მოაწიეს იმ დროს ეს ჯიმშერ ერის თავი დაგივი ამილახვარი შემოეყარნენ ჩერქეზის ჯარითა შეუტყეს დალეკის ჯარი და ამარცხეს მრავალი ლეკი მოკლეს წამოვიდნენ და ქალაქს მეფეს თეიმურაზთან ჩამოვიდნენ და მეფე ირაკლიც კახეთის ჯარით ჩამოვიდა დაორნივე მეფენი ქართლ კახეთისა. დაჩერქეზის ჯარით ტფილისილამ გავიდნენ დაესენი რომ სოღალულსა ჩავიდნენ ზაიდრილამ აჯი ჩალაბი შვილი ალაქიში დასხვა ხანები ვინც იყვნენ აიყარნენ დაუკან გაბრუნდნენ დაყაზახში მივიდნენ ესე მეფენი გატეხილ ხიდზე მივიდნენ იგი ხანები გემი ყაიზედ იდგნენ იქილამ აიყარნენ დაგაქცეულივით დის საჩქაროთ წავიდნენ და შამშადინში თოუზზე მივიდნენ და იქ ორ დასტად გაიყვნენ დადაემალნენ ქართველთა და კახთა გარნა ამათ ესრეთ საჩქაროთ წასვლა რომ იხილეს ამათაც დასტები მოშალეს დაჩაფაულსავით ცხენ ჭენებით გამოუდგნენ მეფე ირაკლი ამ წინა ჩაფაულთან იმყოფებოდა დამეფე თეიმურაზ წყნარათ დასტა დაწყობით წავიდა როდესაც თოუზე ქართველთ ჯარი თავ წვლილად მისული ნახეს ისინი დასტა დაწყობილნი მზისად უდგნენ და რა მათი ესრეთ თავ წვლილად მისვლა იხილეს ფიცხელადქ შემოუტივეს. დამრავალი კაცი მოკლეს.

1-25 სტრ., 12v

ამაზედ მოასწრო მეფემან ირაკლი დადიდი გრძელი ომი შექმნათ მოსცა ძლევა ღმერთმან მეფესა ირაკლისა დაგაემარჯვა, და მრავალი კაცი მოკლეს და მრავალნი ცოცხალი დაიჭირეს, ოცდა ათი ვერსი მეტი სდიეს ვიდრე სამის სათის სავალადმდე, მიჰყვნენ დაგამობრუნდნენ გამარჯვებულნი, დამოვიდნენ. ტფილისის. —

ამასვე წელსა. ჩდნგ ს ქვს. ჟმა. ასტყდნენ დალისტნელნი რბევად ქართლისა ორასობითა და სამასობითა დავიდოდნენ მრავლად მრავალთა ადგილთა. დადიდად შეამჭირვეს ქართლი დამეფე ირაკლი მრავალს ადგილს დახუდა დადამარცხა ლეკნი, გარნა არა. დასცხრენ ლეკნი რბევად

ქართლ კახეთისა და სიმრავლისა გამო მათისა განგრძელდა მათგან რბევა ქართლ კახეთისა. —

წელსა ჩლნდ ქვსა ჟმზ. ავარის ხანმან ხუნძახის ბატონმან ომარხან შემიყარა დაღისტნის ჯარები გამოვიდა უგრძნეულად შიგნით კახეთში შემოიარა დაიქიდა მოვიდა არაგვზედ დუშეთს შემოადგა, რომელ არს ციხე კობია და აილო იგი დაიქადა წამოვიდა. მჭადი ჯვარს შემოადგა ამ საქმისა მცნობელნი მეფე ირაკლი კახეთის ჯარით მოეშველა დუშეთს მოვიდა. მეფე თეიმურაზიც. ქართლიდამ მობრძანდა ჯარით დაორნი ესე მეფენი [აჰმადი] დუშეთს შეიყარნე, დამეორეს დღეს მივიდნდნ და-მჭადის ჯვარს მდგომს ომარხანს ჭილურტის მხრიდამ შემოებნენ მოსცა ღმერთმან ძლევა დაგაემარჯვათ მეფეთა დამარცხეს ხუნძახის ბატონი და მრავალი ლეკი მოკლეს დაწარვიდა ხუნძახის ბატონი ფდ მეოტი დაღისტანში დამოვიდნენ მეფენი ტფილისის გამარჯვებულნი გარნა არა დასცხრენ ქურდულათ რბევა ქართლისა და-კახეთისა დაკვალადცა შეკრბენ დაღისტნელნი მივიდნენ დაქართლში დირბის ციხის შემადგენს მოეშველნენ მეფენი დადამარცხეს ლეკის 1-23 სტრ., 13r

ჯარი მრავალი მოსწყვიტეს დაციხეცა იგი განარინეს აღებისაგან. —

წელსა ჩლნგ. ქვს ჟმგ ს კდ შემოიკრიბა ავარის ხანმა ხუნძახის ბატონმა ომარ ხან დაღისტნის ჯარები ჩამოვიდა; ყვარეულის სოფელსა ამას მოერთვნენ ჭარელნი დაშაქი შირვანელნი, ვითარცა არს ჩვეულება ამათი დინთასლიბისა ქრისტიანეთა, ზა მოვიდნენ დამოადგნენ ციხესა ყვარეულისასა ვიდრე ოცი ათასამდენ დაოცდა რვა დღე ადგნენ და შეამჭირვეს ყვარლის ციხე გარნა გამოერჩივნენ ქართველ კახნი მხნენი ვიდრე ორასადმდე დაშესწირეს სისხლი მსხვერპლად ქრისტიანობისა და ერთ გულობისათვის მეფისა ბრძანებითა მეფეთათა შეშველნეს ციხესა ყვარელისასა. დაშეუტანეს ტყვიო წამალიცა მეფე თეიმურაზ დადგა თელავს და მეფე ირაკლი ქისიყს წარბძანდა და იქ შეკრიბნა მხედრობანი და გაუსივა ჭარში მოსწვეს ჭარი დამოარბიეს ყოვლი თურთ, ხოლო ამისნი მსმენელნი ჭარელნი დამცნობელნი აიყარნენ დაგაეცლნენ ყვარელიდამა და მათ მიჰყვნენ შაქი შირვანელნი დამეფენიცა წარვიდნენ ყვარელის მხრისაკენ სცნა ესე ავარის ხანმან აიყარა და წარვიდა ვა მეოტი დაგანთავისუფლდა ყვარელი

წელსა ჩლნგ. ქვს ჟმდ=ს დაიწყეს ეგრეთვე რბევა დაოხრება ქართლისა დაღისტნელებმან ქურდულად ჭარებმა ვე ასადმდე და ორასადმდე გამრავლებით

მრავალთა ადგილთა ცალ ცაკე სიარული შექმნეს და მით დიდათ შეამჭირვეს ქართლი გარნა არცა მეფე ირაკლი დასცხრა დევნითა მათითა რომელმანცა-მრავალჯერ სდევნა დადამარცხა იგინი დაესეთითა შრომითა აქუნდა ცხოვრება დასიმხნითა თვისითა მეფობა რომლისა რიცხვი არა იქმნების თუ რაოდენ ჯერ გაუმარჯვნია ამ წვრილად მოსიარულესა ლეკებზედ მეფესა ირაკლის

გარნა არა დასცხრნენ დაღისტნელნი ავაზაკობისაგან. —

1-23 სტრ., 13v

ამასვე წელსა. ჩლნგ ს ქვს ჟმდ. საქართველოს თათრის ელები ჩვეულებ ისაებრ მთაზედ წავიდნენ დაიქიდამ გაიქცნენ დაერევნის მამულში ჩავიდნენ

მცნობელი ამისი მეფე ირაკლი. ზემო ქართლში. წარბძანდა იქ იდუმალ ჯარე-
ში შემოიყარა აგვისტოს თვეში თრიალეთითი გარდავლო ჩავიდა ერევნის მამუ-
ლში სეკდებრის თვეში არეზის პირზედ ყარასუ ეწოდება იქ მოეწია დასაქა-
რთველოს. ელები სულ ერთობით გამოაბრუნა მოიყვანა და ოკდობრის
თვეში თავი თვისი ადგილს დაყენა. —

წელსა. ჩღნზ. ქკ~ს ჟმე მეფე თეიმურაზ დამეფე ირაკლი ზემო ქართ-
ლში ბრძანდებოდნენ და წურილს ლეკის ჯარებსა სდევნიდნენ ორგან სამგან
დამარცხეს მივიდნენ. და ქრცხინვალს დადგნენ სუბათ თავის ამალითა
დასხვა დაბარებული. ჯარები არ ჰყვანდათ ამ ჟამად დალისტნის ბელადი
ჩონჩოლ-მუსა პატარისა დაიტინა ბელადები მოვიდნენ ქცხინვალს
დალისტნის ჯარით ოთხი ათასი კაციით და პირდა პირ სროლა დაუწყეს
დავინდიდგან არა ჰყვანდათ ჯარები მეფეთა. ამისთვის ვერა იკადრეს რა-
ზმით ომი მინდორთა ზ~ა დამის გამო სიმაგრით ბრძოლა, უყვეს ძლი-
ერად გარნა მასვე ღამესა აიყარა დალისტნის ჯარი დაწავიდნენ დღეს
დაადეს ელის ციხე დადატყვევეს მრავალნი სულნი.

წელსა. ჩღნწ. ქკ~ს ჟმვ ს ამა წელსა ოკდობრის თვეში დიდი ჯარი-
დახუდა ლეკისა ღართის კარში კოსტანტინე მუხრან ბატონი მოკლეს
სხვა გზის ქარვანიც წახდინეს დაწავიდნენ დასხვა მეფე ირაკლი
ნაფარეულში ამ ლეკის ჯარს და ასე გასწყვიტა რომ მცირედნილა გა-
დარჩნენ. —

წელსა ჩღნთ~ს ქკ~ს ჟმზ, გამოვიდნენ კ~დ დალისტნის ბელადნი კოს
1-23 სტრ., 14r

ტა დაჩონჩოლ-მუსა. დალისტნის ჯარებითა დაჰყავსთ ვიდრე რვა.
ათასამდე კაცი ესენი გაიყვანენ ჩონჩოლ მუსა მოვიდა აჩაბეთს აჩაბეთი
აიღო, და მრავალნი სულნი დატყვენი შეძლო ლიახვზე სამაჩაბლოს
ოსები დარბივა, წავიდა. და იმ ერეთის ოსები კუდაროც მოარბია
გამობრუნდა მოვიდა და ავნევეს სოფელს შემოადგა კოხტა ბელადი მივი-
და დატოცის ციხე შემოადგა მივიდნენ. მეფენი თეიმურაზ. და ირაკლი ქარ-
თლს კახეთის ჯარით ყორნის და მეფე იმერეთისაც სოლომონ შემწე ექმნა. მეფე-
თა. დამოვიდა კარგის ჯარითა და სამთა ამა მეფეთა შექმნათ რჩევა თუ
რომელსა მიეშველნენ ანუ ატოცს დაუმჯობესად განიგულეს მი-
შველება ატოცისა მივიდნენ ატოცს სწრაფლად დადილას ადრე თავს
დაესხნენ ლეკის ჯარსა და აოტეს. კოსტა ბელადი და ლეკის ჯარნი
მრავალნი მოსწყვიტნეს და სამთა ამათ მეფეთა სპათა სიმხნე დასიმარჯვე
ყთა. კაცთაგან მოსაწონი იყო. სდევნეს. დალტოლოვილნი იგი ლეკნი მი-
ვიდნენ ივნევეს. ჩონჩოლ მუსასთან დაცნობეს. ესე ყოველი. ქმნილი-
მარცხი, ამ, საქმეზედ იგიცა აიყარა შემოეცალა ავნევეს მოვიდა და დვანს
სიმაგრეში დადგა ჯარით მასვე დღესა მოვიდნენ სამნივე მეთნი ავნევეს
მოსაშველებლად, გარნა არღარა ადგნენ ლეკნი ავნევესა სცნეს მეფეთა
დვანს დგომა ლეკისა ჯარისა მივიდნენ მეფენიცა დაპირად პირ
დაუდგნენ, გარნა ვერღარა იკადრეს გამოსვლა ლეკთა. საომრად დასტით
არამედ მცირედთა კაცთაგან მოხდა თოფთა. ცემანი, სიღამემან უსწ-
როთ დარღარა მოხდა ომი. დადადგნენ მეფენი მას ღამესა ახლოდ.
ლეკის ჯარისა. ხვალისათვის ომისა იმედეულნნი. გარნა. მას ღა-
მესავე აიყარა ჩანჩოლ-მუსა დადაიპყრა ჯარით მეორეს დილას.

1-23 სტრ., 14v

სცნეს მეფეთა. გაპარვა ლეკის ჯარისა გამოუდგნენ მაგრა ველარ ეწივნენ. —

წელსა. ჩღდ ქვს ჟმჭ, ამავე წელსა. წავიდა. მეფე თეიმურაზ როსიასა შა, იმპერატრიცა ელისაბედთან. —

ამასვე. წელსა., ჩღდ ქვს ჟმჭ. ზანტი ქარი მხან განძლიერდა ყაჯარი მამად ხან დამარცხნა დამომში მოკლა ავღანი,, აზატ ხან გამოაქცია. თავის ქვეყნისაკენ ველარა წავიდა დადირ ბეჟანისაკენ წამოვიდა-ჯარით და ბევრი ავი საქმე ქმნა ავაზაკებრ დამუწერა ქარიმხანმა მეფე ირაკლის ძმობით დასიყვარულით წიგნი აზატ-ხან დადირ ბეჟანის მხრისაკენ წამოვიდა ქვეყნებს არბევს დაოხრებს და უკეთუ-მანდეთ გამოჩნდეს სადამე. და იჭირე დაგამომიგზავნე. დაერანზედ დიდი ვალ დებულეა იქმნება ამ ზამზედ აზატ ხან მაცა იმ ადგილებში ველარ მოიცალა დადალისტნისაკენ წამოვიდა სცნა ესე მეფემან ირაკლი. დაგარდასწრო ყაზახში დათავის ჯარებითა სულ ერთიანად დაიჭირა აზატ-ხან ქარი მხანს გაუგზავნა და ჯარი მისი ყოველნი განთავის უფლდა და თავის ქუჭყნებში გაისტუმრა ესე საქმე ქარი მხანმა მეფე-ირაკლის დიდად დაუმაღლა დამრავალი ფეშქაშები გამოუგზავნა დადაუმტკიცა. ერევანი დამოუწერა ხანსა ერევნისასა რდიცა ხარკი სახელმწიფო გედვას ყოველსავე მეფესა ირაკლის უნდა მისცემდო დაემორჩილებოდე ვა არს წესი მორჩილებისა დამისწერა სხვათა ყოველთა ხანთა ადირ ბეჟანისათა მორჩილება მეფისა ირაკლისა. —

ამასვე წელსა. ჩღდ. ქვს ჟმჭ ლეკებმა ჯავახეთი დარბიეს დამრავალი ქრისტიანე და ატყვევეს დახვდა მეფე ირაკლი ღამე ყარაიაზედ ესე ლეკის ჯარი დაამარცხა მრავალი ლეკი მოკლეს

1-23 სტრ., 15r

ტყვე დასაქონელი სულ გაყრევიანა დამისცა ნება დასულ თვის ქვეყანაში გაისტუმრა ესე გამარჯვება იყო ივნისის. დ=ს

წელსა ჩრდა ო ქვს ჟმთ. წამოვიდა დალისტნის ჯარი საქართველოს ასაოხრებლად სცნა მეფემან ირაკლი ჯარის შეყრა ველარ მოასწრო და თავისი ამალით წავიდა სულ ჰყულიანში, და იქ დაემალა რომელ არს ნათლის მცემლისა უდაბნოს მხრისკენ დავით მეფე ირაკლი ყარაულად წავიდა დანახა რომ ჯარი ლეკისა ორისა დასამისა ზომით ამის ჯარზედ უმეტესობენ იგი ლეკნი, გარნა მობრძანდა დაესთს ადგილს და ახვედრა დაესრეთ შეაძგერა ესე თავისა. ამალი რომ მისვლისავე თანა გაიმარჯვეს დაოტნეს ლეკნი დამრავალი ლეკნი გასწყვიტნეს. —

წელსა ჩღდბ. ქვს ჟნ. შიგნით კახეთს ახმეტას სოფელს ლეკის ჯარი. მივიდა ამის მყისა თან მიუხდა მეფე ირაკლი შეზადამარცხა დამრავალი ლეკი მოკლეს დაწარვიდნენ დაშთომილნი სირცხვილეულნი. —

ჩღდგ. ქვს ჟნა. ამა წელსა მივიდა სამაჩაბლოში კეხვს ლეკის ჯარი მიასწრო მეფემან ირაკლიმ გაიმარჯვა. დამრავალნი ლეკი მოკლეს. —

წელსა ჩღდდ. ქვს ჟნბ. ამ წელს მრავალ წყაროზედ დახვდა მეფე ირაკლი ლეჯის ჯარსა. გაიმარჯვა დაგასწყვიტა. —

წელსა ჩღდე. ქვს ჟნგ. ამ წელსა ლეკის ჯარმა გორი დარბია დატყ-

ვები წაიყვანეს, დახვდა მეფე ირაკლი სამგორის მინდორში ღამე ესე. ლეკის ჯარიც. გასწყვიტეს. დატყვებიც სულ დაყრევინეს. —

წელსა. ჩღფ. ქკ~ს ჟნგ. ერევნის ქურთები გადგნენ დარღარა მის- ცეს 1-23 სტრ., 15v

ხარკი წარვიდა მეფე ირაკლი იანვრის თვეში იმათაც. შეიტყვეს მეფის მიმავლობა გაიქცნენ დარეზის მდინარესა გავიდნენ არა რატის მთის იქით რომ მივიდნენ მოეწია მეფე ირაკლი და არბია ქურთები დამრავალი. იშოვნეს ესრეთ უმეტეს მოსაცემელისა, ხარკისავე ვ~ე ათ ზომადმდე დამოვიდა ტფილისსა.

ამასვე წელსა. დაღისტნის ჯარი გარდავიდა იმერეთს რაჭის სოფლები მოთხარა მოარბია სამა სამდინ ქრისტიანე ტყვე იშოვეს დაწამოვიდნენ ჰსცნა ესე მეფე ირაკლიმ შემოიყარა ჯარები მივიდა დაიორის წყალზედ დადგა ყარაულნნი განუწყესა ცნობისათვის მათისა მიმავლობისა მივიდნენ ლეკნი საქოლნითა დატყვეთა შება. მეფე. ირაკლი. დადამარცხა-ტყვე დასაქონელი. სულ დაყრევინა დაის ლეკნი ასე გასწყვიტნა რომ დაღისტანში მეანზე აღარ მისულა. —

წელსა ჩღფ. ქკ~ს ჟნზ. კ~დ განდგნენ ერევნის ქურთები დარღარა მოსცეს ხარკი, წარვიდა ეგრეთვე ჭარით მეფე ირაკლი მოეწია. არებს გაღმა. დარბია. დამრავალი იშოვეს ჯარებმა. დამოვიდნენ ტფილისს დაქურთნიცა მოვიდნენ ერევნის მამულში თვისავე ადგილსა ზ~ა დადადგნეს დაძლევდნენ ხარკსა. დამიერიტგან. ვერ ღარა. იკადრეს განდგომად დაიყვნენ მეხარკეობისა. ქვეშე მეფის ირაკლისასა. —

წელსა ჩღფ. ქკ~ს ჟნწ. განიზრახა მეფემან ირაკლი ახალ ციხეზედ წასვლა. ვინფიდგან, რუსნი დაოსმალნი აშლილნი იყვნენ დარუსეთის მხედრობა ბრძოდა ოსმალთა. საბერძნეთისა მხრისაკენ დასაქართველოშიაც წარმოავლინა იმპერატრიცა ეკატერინამა რუსეთის უძლეველი მხედრობა მხედართ მთავრობისა ქვეშე ღერანალ მაორის 1-23 სტრ., 16r

ღრაჟ ტოტლებენისასა დამის წინა წელიწდებში იყო მოსული დამდმდგომარეობდა ჯარითა ქცხინვალს და ეზრახა მეფე ირაკლი ამ ღენერალს ტოტლებენს შეითქვენ. დაწარვიდნენ ახალ ციხეზედ. შევიდნენ და პირველად შემოადგნენ აწ ყვერსა დარამდენიმე დღე ადგნენ ამოზედ შეიყარნენ ოსმალნი დადაღისტნის ბელადი კოსტა. მაშინ დიდად. გამოჩენილ იყო დაესეცა დიდის ჯარით ამ ოსმალთ ჯარში იმყოფებოდა შემწედ. ოსმალთათჳს მოვიდნენ დამოეშველნენ აწყვერს და იყო მარადის ძლიერი ომი დადაუცხრომელად ფიცხელი ცემა თოფთა., ხ~ შთაგდეს შური ბოროტთა კაცთა დაუზიდავდნე ღრაფ. ტოტლებენს ავსა სიტყვასა და ამის ძლით შემოსწყრა ღრაჟ ტოტლებენი მეფესა ირაკლისა აიყარა თავისის ჯარითა დაწამოვიდა მივიდა მეფე ირაკლი მრავალს ეხვეწა, გარნა არა უსმინა დანებისა ებრ თვისისა გამობრუნდა. ხ~. და ადგრა მეფე ირაკლი მუნ დასთქვა. ესრეთ უმჯობეს არს აქა სიკვდილი ჩემიო ვიდრემდის ამათ გან რუსებს ევნოს რამეო დამხილველნი ოსმალ ლეკნი გამობრუნებისათჳს რუსებისა მხედრობისა არა მცირედ განძლიერდებოდნენ გამაყებულნი და შემოებნენ დაიქმნა ბრძოლა ძლიერი დაფიცხელი.

ვიდრე სამ სათა[ფ]მდე, დალეკნი დაოსმალნი უკუ დგნენ სიმაგრეთა შა დარუსნიცა ჩამოვიდნენ ხეობაში სამშვიდობოდ ადგილს დამისა შდ მეფე ირაკლი აიყარა მასვე დღესა. დაწამოვიდა ჯავახეთის მხრისაკენ მინდორზედ გამოევილო აწყვერიდამ თორმეტი ვერსი და მუნ დადგა. მას ღამესა დაგამოჰყვნენ ოსმალ ლეკნიცა ამას ღამესავე არჩიეს ოსმალთ ცხენოსანი კაცნი მოასწრეს-
1-23 სტრ., 16v

წინ და ასპინძის ხრამის პირი შეუკრეს. მოვიდა. მეფე ირაკლი ასპინძას და სპინძის სიფის ფიცრები აყრევინა დამტკვარში გარდაყარეს ამ დროს ზოგიერთნი ქართველნი ქართველის ჯარის კაცნი აყრილს სოფლებში. საქონელის საშოვნელად წავიდნენ შემოუტიეს დამალულმან ოსმალის ჯარმან თავ წვრილად დაფანტულს თარეშის კაცთა და ამარცხეს ესე ჩაფაულის კაცნი. დამოჰყვნენ ჯოცვით ვიდრე მეფემდინ დამის მხილველნი მეფის ჯარნიცა შეიძრნეს, რომელნიცა მეფესთან იყვნენ დაიწყეს სივლტოლვად დამეფეც. ირაკლიც მოჰყვა დაევედრებოდა. და ბრუნებასა. გარნა ვერა ვის ასმინა მცირედთაგან კიდე დაუბრუნდა თვით მცირედითა. კაცითა. ეკვეთა ძლიერად ძალითა. ღვთისათა. დაოტნა. ოსმალნი მაშინ მხილველნი სპანიცა. მეფისანი მოიქცნენ დადაუწყეს დევნა ლტოლვილთა ოსმალთა, დამრავალიკაცი. მოკლეს. გამობრუნდნენ გამარჯვებულნი და ვიდრე ერთი სათი გამოვიდა უკანიდამ გამოდგომილნი ოსმალ. ლეკნი. მოეწივნენ რიცხვით ვიდრე ათი ათასამდე, დასპანი მეფისანი გზისა სივიწროსა მიზეხითა. აშლით და თავ წვლილად მოვიდოდეს დასტა დაუწყობელნი, ოდეს. იხილა. მეფემან ირაკლი ესე ჯარები. მიწვენილნი მაშინვე თვით მეფე ირაკლი გამობრუნდა რაოდენითამე ჩინებულითა და შინა ყმითა თვისითა და შვიდითა ხევსურითა დაეკვეთა ფიცხელად დაგანსწირათავი თვისი ვიდრე სიკვდილადმდე დაიყვნენ ყოველნი თანა მყოფნი მეფისა თანა ქართველ კახნი მხნედ დაუმეტეს შვილნი იგი ხევსურნი თუმცა თავადნი მრავალნი სახელოვნად გაისარჯნენ გარნა გავრცელებისათჳს დავიდუმებ დაუკანანიცა ჯარნი
1-23 სტრ., 17r

მეფისანი. , რომელნიცა იყვნენ გზის სივიწროვისაგა.წარგძელებულ რა სცნეს მეფისა ესე ვითარებანი იგინიცა შედგნენ დავიეთნიცა მამაცნი კაცნი მობრუნდნენმეფესთან დაიქმნა ბრძოლა ძლიერი და თავით მეფემან ირაკლიმ მოკლა დაღისტნის ბელადი კოხტა დაივლტოდენ ოსმალ ლეკნი [დამოჰყვნენ ქართველ კახნი დამრავალნი ოსმალ ლეკნი] და მიჰყვნენ ქართველ კახნი დამრავალნი ოსმალ ლეკნი დახოცეს დაგაქცეულთა ოსმალთა დალეკთა ასპინძის ხიდს მიმართეს დაქართველნიცა სდევნიდნენ ფიცხელად. დახიდის ფიცრები უწინარეს აყრილ იყო დარომელმაცა ერთს ისარზედ სიკის კისითა თვისითა გასვლა ვერ შეიძლო მისგან კიდე ყნი დახოცეს. დაუმრავლესნი წყალში შეცვივდნენ დაიმიითი მოიშვთნენ ვინდიდგან მტკუარი მაშინ გადიდებული იყო, ამისთვის ვერ უძლეს მშვიდობით განრინება მტკვრისაგან მრავალი იშოვეს ქართველთ კახთა. და მოვიდნენ ტფილისს გამარჯვებულნი. —

წელსა. ჩროა ოქვს ჟნთ. მეფე ირაკლისათან იყო ამ ჟამად ვლო-
ვი, ივან ლავრენტიჩი მინისტრად წარმოვლინებული; ამან უთხრა
მეფეს ირაკლის ვინაიდგან თქვენს და ღრაფ. ტოტლებენსა შორის
შფოთი რდიმე არს შთამოვარდ[წყ]ნილ თუ რომ ოსმალთ არ აემლე-
ბა და ერთს რასმე სამსახურს. არ დანახვებ იმპერატრიცას ეკა-
ტირინას. ხელმწიფას უთუოდ ღრაფი შეგასმენს, და ეს ასე
არ კარგაო. ამისთვის. რჩევით განიგულა მეფემან ირაკლი აშლა ოს-
მალთა დამოიბირა. ერთი ბეგი ხერთვისისა. შემიყარა. ჯარები.
მივიდა. საწინა. აღმდ[გუჭა]ეგოდ ხუანთქრისა დარომელნიცა არს.
1-23 სტრ., 17v

კ~ლი ციხე. სათაბაგოსი ხერთვისი დიდად გამაგრებული. იგი აიღო
მრავალი ხაზინა და ძვირი ფასნი ნივთნი გამოიტანა დათვისნი მე-
ციხოანენი შეაყენა ლოკმანავან ლავრენტიჩმან, არა ინება ციხისა
შენახვა სიტყვითა, ამით რ~ლ ესე საქმე ჯელმწიფისა ერთგულებად კმა
არსო დაციხეში მცველთ კი ნუღარ დაყენებო. ამისთვის. რომ. არამც.
ხვანთქრის. ძალა მივიდეს დაესე ციხე. რომ. ძალად აგვართვეს
სირცხვილი იქმნებაო გამოიყვანე მეფემ ირაკლიმ მცველნი
ხერთვისის ციხეს შეყენებულნი. და მრავალნი ტყვე დასაქონელი გამოიტა-
ნეს და ძვირფასი ნივთები იშოვნეს რომლებშიაც ესხნენ მდიდარნი
ხალხნი და არს იგი ხერთვისი ქალაქი და ამის გამო აქვნდათ მრავალი
სიმდიდრე მეფე ირაკლი ჯარით ქართლში გარდამოვიდა გარნა სამაგი-
ერთ ხერთვისისა გამოუსია ახალ ციხის ფაშა ოსმალისა და ლეკის
ჯარი ქართლის. მოსაოჭრებლად ამ დროს. მეფე ირაკლი. ქრცხინვალს
იდგა დაეს ჯარი რომ ხვითქის სოფელს მიუხდა ამ ზემოს მინდო-
რზედ ჩაფაული გამოუშვეს მოასწრო ჩქარად მეფემან ირაკლიმ სოლოთ-
სის მინდორში და ამარცხა ოსმალ ლეკნი დამრავალი დაჯოცეს და-
ლტოლვილნი ოსმალ ლეკნი ავიდნენ ახალ ციხეს, ხ~ ამა საქმეზედ
გაიერთა. ახალ ციხის ფაშამ ლეკნი მოიყვანნა დადალისტნის ჯა-
რები და ოხრებდენ ქართლსა დაიყოს მარადის ქართლს შ~ა მათ გან
დაუცხრომელი რბევა. თუმცა მეფემან ირაკლი არა მისცა თავსა თვისა
განსვენება დამრავალ გზის დამარცხა ლეკნი, გარნა იგინი არა-
დასცხრენ. დაესე ყოველი აცნობა ლოვან ივან ლავრენტივიჩმან იმ-
პერატრიცა ეკატირინა ხელმწიფესა. —

1-23 სტრ., 18r

წელსა ჩლობ. ოქვს ჟმ. კ~დ უთხრა. ლოვმან. ივან ლავრენტიჩმან
მეფესა ირაკლისა ერთხელ. კიდევ დაჰკარ ხონთქრის მამულსა რომ შენს ერთ-
გულებაზედ გული. დაჯეროს. ე[ხ]ზრახა. ამ საქმეზედ იმერეთის მეფეს
სოლომონსს შე-

კრბენ ორნივე მეფენი სურამის ბოლოს გადავლეს მთა, საციციანოსი მივი-
დნენ დაჯავახეთის ახალ ქალაქს შემოადგნენ დაძლიერად შეამჭირვეს ვიდრე
აღებადმდე გარნა ამ ჟამსა მეფე იმერეთისა სოლომონ ფდ ავად გახდა
საოფლით რ~ლ სიკვდიდმდე მიახლოვდა. ამისთვის ინებეს. წამოყვანა
მეფის სოლომონისა; გაუკეთის მოაბა, აიყარნეს იმერელნი და წამოიყვა-
ნეს მეფე სოლომონ[თ] დამფე. ირაკლიც შემოცალა, ციხესა ახალ ქალაქსა
და მოარბიეს მამულნი ახალ ციხისანი არტანი და ჯავახეთი დამრა-

ვალი ტყვე დასაქონელი იმოვნეს. დაწარმოვიდნენ ხ~ ესნიცა მის-
წერა ლოვან ივან ლავრენტიჩმან ეკატერინა ხელმწიფასა
დაცნობა ერთგულება მეფესა ირაკლისა და მეფესა სოლომონისა, დაშემდგო-
მად ამისა იმპერატრიცა ეკატერინამაც, წარმოუვლინა ღენერალ მაიორი.
სუხოტინი დადაიბარა. ღრაჟ ტოტლებინი; —

ამისა. შ~დ მიესმა. ესე ყოველი მეთისა ირაკლისაგან ხუანთქარს-
დაგანძვინდა მეფე ირაკლისა ზ~ა დამოსცა აზრუმსა აქ ერთი სულეიმან ფა-
შას დაწარმოუგზავნა ხაზინა რათა განიმრავლოს ჯარები დაემტეროს
მეფესა ირაკლისა და ქართლისა ზ~ა მან წარგზავნა. საგანძური ძალი.
დაღისტანს. დაგამოიყვანა დაღისტნის ჯარები დამიყვანა ახალ
ციხეს დადაიწყო ავაზაკებრ რბევა ქართლისა და იმპერატრიცა.
ეკატერინემაცქ. მიაქცია. მხედრობა თვისი რუსეთად მიზეზითა. ამით.
რომელ ზავ ჰყო ხონთქრისა თანა დასაქართველოცა დაშთა მფარ ველობასა
1-23 სტრ., 18v

ქვეშე რუსეთის. იმპერატორისასა გარნა არა დასცხრა სულეიმან ფაშა
ბრძანებითა ხონთქრისათა. დაიყო მარადის ტყვენვა ოხრებასა შ~ა ავა-
ზაკებრ და ჯარადცა წარმოავლინა ერთ პირი ჯარი ზემო ქართლს მოარბიეს
ზემო ქართლი დამივიდნენ უფლის ციხეს ამ ჟამად კახეთის ჯარიც იმ-
ყოფებოდა ქართლში დამოეწივნენ ქართველ კახნი შეიბნენ დაიდლივნენ
ქართველ კახნი ოსმალ ლეკთაგან დამრავალნი მოსწყვიტნეს ხოლო ამისა
მეორეს დღეს ქართლის პირს გამოუშვეს ფარეში ოსმალ ლეკთა. გა-
ვიდა მეფე ირაკლი შება დამრავალნი. ოსმალ ლეკნი დაჯოცეს და[დასტაასა]
დასადაცა გაიმარჯვა მუნ გარდახდა დამაშვრალი. ომისაგან გა-
ნსვენებად გარნა მოუვიდა ამავე ჟამს ამბავი რომ უფლის ცი-
ხეს თქვენი ჯარი დამარცხესო. რომლისათვის ფ~დ მწუხარე იქმნა-
ამასვე. ჟამსა განძლიერდა ქარი მხან დასცნა მეფის ირაკლისაგან
მორჩილება რუსეთის იმპერატორისა და ქვეშე საფარველისა მისი-
სა შესვლა განძვირდა მისთვის ვინდიდგან იყვნენ მრავალნი
მოშურნენიმეფის ირაკლისა ადირ ბეჟანის ხანები დასხვანიცა აბე
ზღებდნენ მეფესა ირაკლისა ქარიმ ხან ისათანა რომლისათვის შეკრი-
ბნა ჯარნი ერენელნი დამოვიდა თავრიზის დასცნა მეფემან ირაკლი
მომალობა. ქარიმ ხანისა არა მწუხარე იქმნა მისთვის ვინდიდგან იმე-
დეულმან რუსეთის მფარველობისამან არა რიდა, ბრძოლად ხონთქრისა
დარცარა მორჩილებად მოადგილესა ყაენისასა და ჟამად დაშორებულ
იყი მთარველობა დამხედრობა რუსეთისა გარნა გამბედავმა დაგამო
ცდილმან მეფემან ირაკლი წარგზავნა ორნი სანდონი გვამნი კარის
კაცნი თვისნი თავადნი ანდრონიკასშვილი ზაზა ყორა ისულ-ბაში
1-23 სტრ., 19r

რომელნიცა წარავლინა დესპანად და ცნობა ყოველივე ერთგულება
დამხნეობა თვისი ვ~ა ბრძოდა ოსმალთა დაქუნდა ოსმალთაგან შეწუ-
ხებათი, ხ~ მივიდნენ რა ესე წარგზავნილნი თავადნი დავრიზის ქარი-
მხანთან, რომელიცა ლამობდა წარმოსვლად დაბრძოლად მეფისა ირა-
კლისა, მაშინ მისრულთა ამათ თავადთა მრავლითა ლაპარაკითა და-
ლონის ძიებითა ვ~ა აქუნდათ დაბრუნება მეფის ირაკლისაგან ეგრე-
თვე მოამშვიდეს ქარი მხან დაგაბრუნდა თავრიზიდან დაგანერა

მეორესა მეფესა ირაკლი გარნა ვერა და ამშვიდა ახალ ციხის ფაშა სულეიმან დაბრძოდა მარადის ლეკის ჯარითა ქართლისა მოვიდნენ უგრძნულად დაქრცხინვალი წახდინეს, რაც ციხეს გარეთ სახლი იყო სულ დატყვევს ვიდრე ექვსამდე დაოსიაურის ციხე აიღეს დაიქმნა ესე ყი შემთხეულება, მიზეზითა მით რომ მელმანცა ურჩივა აშლა ოსმალთა და არა ჰყვანდა შემწე რომლისა გამო არა ერთ გზის მიეცა მწუხარებანი გარნა სიმხნითა თვისითა, ვერა რომელმან მძლავრმან დაიმორჩილა მეფე ირაკლი დაფლობდაცა თვისის უფლებით მარადის და ებრძოდა ოსმალთა და ლეკთა, ვინდიდგან ბრძოდა მძლავრი ვინმე ჰელმწიფე და არა აქვნდა პირად პირი ძალი, არცა ჯარითა, და არცა ხაზინითა თვინიერ სიმხნისა. არა რდი აქვნდა პირად პირი თანა ჰსწორებაჲ მაშინფრიადისა ღონის ძიებისა დაშრომითა ეძება მამულსა თვისა მინა ოქროსა და ვერცხლისა. რომელმანცა იპოვა სომხეთის მამულთა შა ახტალას რლ არს მამულობით თავადთა, სომხეთისა მელიქისა დამოიყვანაცა საბერძნეთით ბერძენნი მცოდნენი 1-23 სტრ., 19v

მადნისა დადამადნობელნი ოქროსა დავერცხლისა მიწისანი ვა დაიწყო მადნისა მის მუშაობა დაისარგებლა მით ფდ, ამ ჟამსა დადროსა ამა მადნებისა ძებნისასა ჩამოვიდა თვით სულეიმან ფაშა დიდის ჯარით შემოადგა ქართლისა ციხესა ერთი დღე და ერთი ღამე ადგა მეორესა დღეს მიუტანეს ამბავი მეფე. ირაკლიწამოვიდა შენჯედაო აიყარა და წავიდა ვა მეოტი დაიყო მარადის ტყვენვა ოხრებასა შა ქართლისასა. ავაზაკებრ რამდენსამე წელსა. კდ მოუვიდა ამბავი მეფესა ირაკლის. დაღისტნის ჯარი შეუყრია ფირბუდაყ ბელადასა, და ალაზანს გამოვიდაო იმისთვის წავიდა მეფე ირაკლი დასამგორის გზა შეუკრა დახვდა ღამე დადიდათ დამარცხა, კდ იმყოფებოდა მეფე ირაკლი თავისის ამალითა ქისიყს გამოვიდნენ ჭარელნი გამოუშვეს თარეში გაუხდა თავისის ამალითა და მდევრითა დაძლიერად დამარცხა. ჭარელნი. ხე ესე ვითარნი გამრავლებანი ირაკლი მეფისგან უანგარიშონი იქმნებიან დაყოველივე ვერა მოიხსენეთ ხოლო იგი აღვრიცხედ რომელიცა ღირსად ხსომისა იყო და მრავალი წურილი გამარჯვებაები დავიდუმეთ. —

კვალადცა. არა დასცხრებოდა ფაშა ახალ ციხის სულეიმან დამარადის აბეზლებდა ხონთქართან მეფესა ირაკლის რომლისა გამო სარგებლობდა ძლიერად ხაზინის მოტანითა და გრევე საქართველოს რბევითაცა, გარნა დარწმუნებულ. იყო ხონთქარი, რლ ფდ შეაწუხა. მამულნი ხონთქარისა მეფემ ირაკლიმ დამისთვისწარავლინა ელჩი თვისი ხონთქარმან ერანის მეპატრონეს ქარიმ ხანისადმი. დაშეუთვალა თუმცა ჩვენს დათქვენში მშვიდობა არის და ზავი 1-23 სტრ., 20r

გვიყოფიეს გარნა აგიშვიათ ერთი ლომი საქართველოს კაცი ვალი მეფე ირაკლი დაოხრებს მარადის ქუჭყნებსა ჩემსა და მის გამო. იხარჯების. არა მცირენი ხაზინანი რომლისათვის მაქუს განცხადება მეგობრისადმი თქვენისა. რა დაყენოთ იგი ესე ვითარისა

მძლავრებისაგან ხ~ მსმენელნი ამის ქარი მხან. ეტყოდა ვეზი-
რთა. თვისთა. და ადირ ბეჟანისა ხანებთა., რომელნიცა აბეზღებდენ.
მეფესა ირაკლის შეხედეთ მეფე ირაკლის მე მეფე ირაკლი როგორ არ
უნდა მიყვარდესო. რაც ჩემთვის უმსახურია იმას გარდა ეს
უმეტესი ჩემი დიდება არის რომ ხონთქარი და აჩოქა დ[ა] ჩემთან
აჩივლებსო. ამის თანა. კაცი ერანის. კელმწიფისგან დიდათ
პატივი საცემელი არისო. რომლისათვის განუახლა სიყვარული.
დამოსწერა. წიგნი ქარი მხანმა მეფესა ირაკლის დაწამოუგზა-
ვნა. კმალი დაცხენი ოქროს იარაღითა აღკაზმული. —

შემდგომად. ამისა. განიზრახა. ხონთქარმან. გაგზავნა. ელჩისა. დაგაგზა-
ვნა. კარისა თვისისა მირზა გურგენა სომეხი ვინმე ყარა ბალიდამ
მოსული გარნა მრავალთა ენათა. მცოდნე დაჭკვიტ გონიერი,
რომელიცა მივიდა სტაბოლს დაყოველივე დაბარებული მეფისა ირა-
კლისაგან განუცხადა ვეზირსა ხუნთქარისასა, რომელმანცა
პატივით მიღო. დადიდათ პატივსცა თუმცა აქვნდა წყენა
მეფისა ირაკლისაგან გარდა დიდად. მხიარულ იქმნა ვეზირი მისვლისა-
თვის მეფისა ირაკლის ელჩისა ვინმეგან ცნობილ იყო მეფე ირა-
კლი ფ~დ წინა აღმდეგ ყოველსა ხონთქარისა საბრძანებელთა
შ~ს დამის გამო ესე ვითარითა, პატივითა შეიწყნარეს, რომელ.
1-23 სტრ., 20v

უმეტესი არღარა ელჩსა მეფის ირაკლისასა აჩუქეს მრა-
ვალი წაროუვლინეს. დესპანი გამოგზავნეს ცხენი შვენიერის
აღკაზმულებითა, დამვირ ფასი ქურქი დაგარდა ამისა, რომე
ლიც უწინარეს. ამისასა დატყვებულნი ხალხნი ახალ ციხეს
იმყოფებოდა რაოდენნიმე თავადთა გვამნი ცოლ შვილითა
დასხვანიცა მდაბალნი მუჟიკნი რლ~იც ქრცხინვალიდამ წა-
ყვანილ იყვნენ და ანუ სხვათა სოფლებთაგან ახალ ციხეს ისინი
ყოველნივე განთავის უფლნეს., დამოუწერეს სულგიმან ფაშას
განთავის უფლება მათი და მშვიდობა ურთი ერთისადმი და-
მიყვანეს იგი ტყვენი. ტფილისად. დარომელნი ჰყვანდა ფა-
შას ჯარად დაღისტნელნი იგინიცა დაითხოვა მამულისაგან თვი-
სისა გარნა ჩვეულნი იგი ლეკნი არ დასცხრებოდენ დაეგრეთვე მეცა-
დინობდნენ რბევასა ქართლისასა გარნა მისცა ღმერთმან მეფესა ირა-
კლის ძე ერთი სახელით ლეონ რომელიცა ემზგავსა მამასა თვისსა
სიმხნითა, და მან მრავალ გზის შემუსრნა ლეკნი დამოსპო
ლეკთაგან ხშირად რბევა. ქართლისა. დაეგრეთვე განაწესა. მეფემან
ირაკლი მორიგე ქართლ. კახეთიდამ რომლითაც დიდად ისარგებლა
და იყო მარადის სამი ათასამდე განმზადებული ჯარი თავადნი-
აზნაურნი დაგლეხნი დამასთანა თვით ძენიცა მისნი ყოველნივე
თვითოსა, თვესა. გარდაიხ დიდნენ დასადაცა იყო ლეკთაგან ადგი-
ლნი მუნ მდგომარეობდნენ რომლისაგამო დიდად შეშინდნენ ლეკნი
კვალადცა შეირიგნა დაღისტნის პლანი ბელადნი დათვით ომარ
ხან დამისცა ჯამაგირი რაოდენ ძალედვა დამადროსა ფ~დ

1-23 სტრ., 21r

დამშვიდებულ იყო ქართლი და კახეთი როგორათაც იწყო. შენდობა ოხრე-

ბულთა ადგილთა შორის საქართველოსათა დამრავალნი სოფელნი აშენდენ ქართლსა და კახეთსა დასომხითსა. შა. —

წელსა. ჩღ. ქკ~ს ჟღზ=ს ერევნის ხანი ასლან ხანი უკუ დგა დარღარა მისცა ხარკი წარგზავნ, თავადი თარხნის შვილი ისაულ-ბაში ზაზა დაგანუახლა ყოველი შრომა თვისი დასისხლ დათხეულ-ება ქართლ კახეთისა. ერევნისათვის დათვით იმ ასან ალი ხანს. ხანობის მიცემისა როგორათაც მისცა ხანობა ერევნის მეფე ირა-კლიმ თუმცა ესე ყოველი ყოფილი საქმენი განუცხადა გარნა არა ისმინდა ვინდიდგან აქუნდა შემატებული ძალი რაიმე განმრავლებითა ყმითა დასიმდიდრისა გამო რომელმანცა შემოუთვალა სიტყვანი დამკვავხენი დაუბრძანა მაშინ მეფემან ირაკლი მოწევად ლაშქრისა ქართლ. კახეთიდამ დალეკნიცა მოიწვია ჯარად რაოდენნიმე ათასნი დაწარვიდა ამასვე წელსა. აგვისტოს თვეში და დადგრა შირშათის სოფელში რომელი შორავს ერევანს ვიდრე ორი ალაჯამდე და დაიწყო ჯარმან რბევა ერევნის მამულისა დამოაოხრეს ყოველი მამული ერევნისა და აღარ სადა დაშთა შენობა თვინი-ერ ერევნისა დაეჩმიადინისა ამასვე. დროსა. დამორჩილებულ იყვენენ მეფის ირაკლისადმი. განჯა ყარაბაღი დამოერთვნენ იქი-დამ ჯარნიცა რაოდენნიმე ათასნი დაერევნის ლტოლვილნი ელნი წარმოსრულ იყვენენ შაიაზეთის მამულში, რ~ლი არს საფლობელო ხუანთქრისა წარვიდნენ ქართლისა დაკახეთისა თავადნი და ჯდა-რნი დამოარბიეს ს~დ მამული ბაიაზეთისა. მრავალ-

1-23 სტრ., 21v

მრავალ ტყვე დასაქონელი წარმოიყვანეს მოეწივნენ, ქურთნი გარნა იგინიცა დამარცხნეს დაშეურაცხ ყვეს, დაყოველნი ადირ ბეჟანის ხანები დაემორჩილნენ მეფესა ირაკლის, დამოვიდა ელჩნი და ფეშქაშნი ძვირ ფასნი თავრიზის-ხანისა ურმის ხანისა შაყაყის ხანისა. მაღრის-ხანისა, ბაიაზეზის-ფაშისა, დაყარსის ფაშისა, დაეგრეთვე მოერთვა ერევნის მამულში მდგომი შამშადინ-ალა ქურთი ძლიერი. კაცი, და მრავალთა. ქურთთა მეპატრონე, დამოსცა ტავი თვისი ყმად, გარნა ამისა. შარაგლუს სულტანი ყარამან მოვიდა დამოერთვა ყმად ყოველითა. შარაგლის ხალხითა. დამამულითა. დაესოდენ განძლიერდა. ერევანს, ყოფნისა ჟამისა მეფე ირაკლი, რომელ ელოდნენ ერანელნი უთოდ გახელ-მწიფება, დაერთიანის ნაწილებსაცა დაიჭერსაო ვინდიდგან ჰქონდათ ცნობა ნადირ შაისათანა მყოფობითა დაესმოდათ მარადის სიმხნე და ვერცა ვის. ხედევდენ მოპირდა პირედ ირაკლი მეფისა ამის თვის. დიდათ ფიქრობდენ. დაყოველთვის ელოდნენ რომ ერანისაკენ წამოვაო., ესოდენტა. მიზეზთა, გამო დიდად შეამჭირვეს ერევანი, და ეხვეწებოდა შერიგებასა. ხოლო ერთსა დღესა წარვიდა ბატონი შვილი გიორგი ძე ირაკლი მეფისა, რ~ა გარდახედოს ერევნისა ციხესა და ქალაქსა; მაშინ იხილეს რა მცირე ცხენოსანი მახლობლად მისულნი ერევნელთა გამოვიდნენ იგინიცა შეხვეწნისა იმედონი და დიდათა შემჭიდროებითა თავი განწირულნი ეკვეთნენ სავნებელად ამ ბატონის

შვილს გიორგის დაშექმნათ ომი დარადგან; ეს ერევნელი-
1-23 სტრ., 22r

უფრო მახლობელ იყვნენ ციხისა ამისთვის არა მცირედი შეა-
წუხეს ბატონი შვილი გიორგი ომითა და ბატონი შვილმან
გიორგიმ აცნობა მამასა თვისა დასთხოვა ჯარი შემწედ გარნა-
ჯარნი მეფისა უმეტესნი ნაწილნი წარსრულ იყვნენ ჩაფაულად და-
რაოდენიცა იმყოფებოდნენ უბრძანა მიშველება მესა თვისა
ლეონს დასპათაცა, და ეგრეთვე აღმხედრდა თვით მეფე ირაკლი დასა-
რდალნი მისნი მიმართეს ბრძოლასა მას დაერევნიდამაცა გამოვი-
დნენ რაოდენნი იმყოფებოდნენ მეომარნი დაშეიქმნა ბრძოლა
ძლიერი ვიდრე სამ სათამდე თუმცა ვერ შემძლებელ იყვნეს ესო
დენ ჟამ პირად პირ გასწორებისა ომისასა გარნა აქუნდათ ერე-
ვნელთა. ფ~დი სიმრავლენი კლდეთა. და კედელთანი და ჰყვანდათ
ცა ლეკნი მამარად ხანსა ერევნისასა, დაგამრავლდენ მის
გამო ხ~ მხილველი ამისი მეფე ირაკლი განრისხნებოდა ვითა
თხათა ზ~ა ლომი და ამდროს მცნობელმან ვინმე ერევნის ციხი-
დამ ესროლა პირდა პირ ზარბაზანი მეფესა ირაკლის, დაწინა მდე-
ბარესა კლდესა მოხვდა რომელიცა განერა ფ~დ განსაკვიროდ-
და შემდგომად ამისა. ამისა სძლივა მეფემან ირაკლი და დამა-
რცხა იგინი და მოსპო, ყ~ი ძლიერი ვნისა, მრავალი კაცი მო-
კლეს დამრავალნიცა ცოცხალნი შეიპყრნეს დამისცა ბრ-
ძანება სპათა. თვისთა., რათა ყოველნი კაცმან სახლი
გაკეთოს. დადაიზამ[.]თროს. მუნ, ხ~ მხილველი დამსმენელი.
ამისი ფ~დ შეშინებულ იქმნა და შემოევედრა ერევნის ხანი
და დაიდვა ხარკი ვიდრე ოთხი ათასი თუმნამდე ესე გარდაკვე- თით
1-23 სტრ., 22v

დაუმეტესი სხვადა ფეშქაშნი შესამატნი მოერთმეოდეს, გარნა
არა დართო ჯერეთ ნება მეფემან ირაკლი და მუნ მყოფობასა შ~ა
მოვიდა წიგნი ქართლიდამ რომ მოკვდა ბაქარ მეფისა შვილი ალე-
ქსანდრე იმერეთს დამეცადინობას რ~ა ვიეთნიმე ქართველნი მოა-
ტყუანეს დამიბიროს თუმცა არა სარწმუნო. იქმნა გარნა
ურჩიეს ვიეთიმე ვეზირთა დაუმეტესად ტფილისიდამ დაუწ წიგნის
წერა ხშირად რომ მოეშველეთ ქართლს თორემ საქართველო აირივაო
და მის მიზეზით გამობრუნდა ერევნიდამ მესამესა თვესა დაჰყარნა მრავა-
ლნი მეკომურნი სომეხნი დამოიყვანნა საქართველოში რომელ ნიცა
დღესაც. მდგომარეობს რაოდენსამე ადგილსა დასხვა ტყვე დასაქონელი-
ურიცხვი იშოვა ჯარმა მრავალი თეთრი. მოართვა. ოქევატერმა, და-
ზემო ხსენებული რიცხვი თეთრისა დასხვა ერევანს ხარკად
წელიწადში ოთხი ათასი თუმანი, შ~დ განუწესა მოურავიცა თვისი
სიძე მუხრანისა ბატონი ივანე კოსტანტინეს ძე დაიყო ერევა-
ნი მოხარკეობასა. შ~ა მეფის ირაკლისასა. ვიდრე მოსვლადმდე ყაჯარი
აღა. მამა ხანისა. —

შემდგომად. რაოდენსამე წლისა კ~დ იძია უური ფაშა-
მან დადაიწყო საქმობა ჩუმად შუშის ხანთან დადალისტანში
ომარ ხანთან დაეგრეთვე ასტეხნა ლეკნი მარბეველად ქართლისა და-

ფარვით, რომელიც მართლობდა თავსა თვისსა მეფეს ირაკლისა თა
ვითამ არა იყოს ნება მის ოდეს ლეკნი ახალ ციხის მხ-
რიდამ ავაზაკობდენ და ჟამსა ამას მოიწია უბედურებად, დაგრდა-
იცვალა ძე ირაკლი მეთისა. ლეონ. დაოდეს მიესმა ახალ ციხის-
1-23 სტრ., 23r

ფაშას სულეიმანს მაშინ სთქვა მოხუცებულების ჟა-
მსა მეფის ირაკლისასა ერთი ფარდა ჰქონდა საქართველოს, რომელიცა
ოთხსავე კუთხეს დაიფარევდაო და აწ დიდი შემწე მოეშალა ირაკლი
მეფესაო ჰსთქვა ესე დაუმეტესად განიგულა ოხრება ქართლისა, მა-
შინ მეფე ირაკლი ფ~დ მგლოვარე იყო მისა თვისისა ლეონისა-
თვს დამცხრალ იყო ომებისაგან დარღარა ნებავდა ლაშქრობა
არცა ერთსა მხარესა დასტყდნენ ლეკნი ახალ ციხის მხრიდამ
ასაოხრებლად ქართლისა. —

ამისა = შ~დ ჰსცნა ესე იმპერატრიცაეკატირინა დიდან კელ-
მწიფემან რუსეთისამან წინას წარი ქმნილნი დაშემდგომნიცა
ესე ახალ ციხისა ფაშისაგან საქართველოს რბევა დაოხრებანი
რომლისათვის წარმოავლინა მეფეს ირაკლისა თანა მინისტრად პო-
ლკოვნიკი და ორი ბატალიონი მხედრობა თვისი, გარნა უმეტესად ეს-
ტუმრა ხუნძახის ბატონი ჯარით საბაშიოში დავახნის ციხეს შე-
მადგა აქაც მიეშველა მეფე ირაკლი თავის ჯარითა დარუსეთის მხედრო-
ბით მიბრძანდა სურამს, გარნა ვერა დამტკიცეს მისვლა ვახა-
ნს დამშვიდობა მათი ვინდიდგან არა იყო ადგილი მარჯვე
რათა რეგული მოხმარება[..] იყო დაიღეს ციხე ვახანისა დამრა-
ვალნი სულნნი. და ტყვენვეს. და თავადნი აბაშიძეები თვისით
ცოლ შვილით დაყოვლით სიმდიდრითა დასაგანმურითა და-
აცარიელეს დაუკუნ იქცა ომარ-ხანი მუნ. ახალ ციხედ სულე-
იმან ფაშასთან მას ზამთარსა იქ. ისადგურა დამეორე ზამ-
თრის პირს შემოდგო მაზედ გამოისტუმრა გარნა ვერ,
1-22 სტრ., 23v

ღარ აკადნიერა ჩამოსვლა ქართლზედ ა~დ განვლო მთანი დაჩავიდა
ყარაბაღში იბრეიმ ხანთან შემდგომად ამისა მეფე ირაკლიცა წა-
ვიდა განჯას და ეგრეთვე მხედრობაცა რუსეთისა თანა წარიყვანა ვინდ-
იდგან ამასვე წელს. გაქცეულ იყვნენსაქართველოს ელენი ყაზახისა
დაშამშადინოსანი დაიმყოფებოდნენ განჯა ყარაბაღსა შ~ა და-
ყარაბაღიდანაცა გამოიქცნენ მელიქნი იბრაიმ ხანისანი სომხ-
ნი ფ~დ მდიდარნი დაგანმლიერებულნი ყმითა დაციხე სიმა-
გრითა., რომელნიცა მოვიდნენ მეფე ირაკლისა თანა, დასთხოვეს
შე წევნა; რომ მისცეს ჯარი. და აჰყარონ . ყოველი საყმო. თვისი
ამისთვის წარგაზვნა ძე თვისი იულონ და გატანა სარდალნნი და-
სპანი საქართველოსანი მივიდნენ მამულსა ყარაბაღისასა იქიდან
მოგება ჯარი დასარდალი იბრეიმ ხანისა შეიბნენ ღამე და და-
მარცხეს ჯარი. იბრეიმ ხანისა. დამოინებს აყრა მელიქებისა, გა-
რნა ჟამსა ამას განუცხადა მინის ტრმან ბერნაშოვმან პოლკო-
ნიკმან რომ ბრძანება მივიდა დღესვე უნდა გავბრუნდეთო
სთხოვა მოცდა მეფე ირაკლიმ, გარნა არა ინება პოლკონიკმან და

გამობრუნდა განჯიდამ, და მეფეცა მათ თანა; ხ~ ამასვე ჟამსა თანა ხმოზისათვის იბრეიმ ხანისა ჩამოვიდა ომარ ხან ჭარში დაღისტნის ჯარითა და მეფე ირაკლიც მიბრძანდა. ქიზიყს. ხოლო რუსეთის დარაოდენსამე თვესა ჭარში დარჩა ომარ ხანი გარნა ველარ იკადრა მოსვლა ქიზიყზედ ა~დ გაბრუნდა და შამახის შემოადგა. —

1-9 სტრ., 24r

ხ~. მეფობასა ამისსა რომელნი და ვსწერე ძლევეანი სახელ დობ ვგონებ, ოცდა ათამდინ უმეტესიცა ძლევეანი მიეღოს გარდა ამისსა ჰყვნდა სიცოცხლესა მისსა მოხარკეობასა შ~ა განჯა ყარაბალი, და ერევანი, დამსახურებდნენ შესაბამითა ვალ დებულე-ბითა ვიდრე მოსვლადმდე ყაჯარი ალა მამად ხანისადმი, ხოლო მეფობასა ამისს. აშენდნენ სიმაგრენი ქართლ კახეთისა. ვიდრე ას სამოცადმდე გალავანნი და ბურჯნი მტერთა თვს.

1-14 სტრ., 24v

ხოლო მეფე ირაკლიმ განახლა ციხე, გორისა გალავანი სიღნაღისა, თელავისა, ბოჭორმანისა ჭუეთისა გალავანი. ყვარელისა. გალავანი საბუისა გრემისა თედისა, პატარ ძეულისა ნორი ისა, ხოლო შრომანი და ღვაწლნი მეფისა ირაკლისანი, არა ადვილ შესაძლებელ იყო. აღწერად. ა~დ რაოდენ ძალ მედვა სმენითა და მეხსიერებითა სარწმუნოთა კაცთაგან ცნობითა აღვსწერე რ~ლი მოიწია მასს ზ~ა ჟამსა მოხუცებულებ-ისა. მისისასა. უბედურებითა და მოვიდა ალა მამად-ხანი დალაოხრა ტფილისი და მისთვს არა რდი დამიწერიეს ჯერეთ ვინდიდგან მიზეზნი დავითარებანი განვრცელდებიან. —

წელსა. ჩღჟე ქკ~ს ჟპგ. ამა წელსა. განძლიერდა ყავარი აღამამად ხანი